VÌ AN NINH TỔ QUỐC !

Cảnh sát TOÀN CẦU TUẦN

Chuyên đề của
Báo Công an nhân dân

SỐ 526 Thứ Ba ngày 4-8-2020

trang 4

Chặt đứt đường dây vận chuyển ma túy do người nước ngoài cầm đầu

8. Khi người ngoại quốc mưu sinh ở Việt Nam

24. Khởi tố nhiều cán bộ liên quan đề án hỗ trợ người dân tộc Ơ Đu tại Nghệ An

28. Nước mắt người đàn bà khi đứa con không chịu nhận mẹ

30. Bí mật kẻ chuyên đánh bom thư

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Canhsat TOANCAUTUAN

Công an Quảng Nam phòng, chống "bão" COVID-19

NGỌC THI

Ngày 25-7 được xem là dấu mốc của đợt bùng phát dịch COVID-19 khi Bộ Y tế công bố ca bệnh dương tính với SARS-CoV-2 gây ra đại dịch COVID-19 đầu tiên trong cộng đồng tại TP Đà Nẵng. Và từ đây, dịch COVID-19 đã nhanh chóng lan đến địa bàn tỉnh Quảng Nam. Những ngày qua, Công an tỉnh Quảng Nam đã phải căng mình vừa đảm bảo an ninh trật tự, vừa nỗ lực tham gia "tuyến đầu" phòng chống dịch.

Công an tỉnh Quảng Nam dán tờ rơi tuyên truyền phòng, chống dịch COVID-19 tại các chốt kiểm soát dịch.

1.Những ai đã đến đô thị cổ Hội An có lẽ đều sẽ rất chạnh lòng khi biết về quang cảnh của Di sản văn hóa thế giới này ở thời điểm hiện tại. Do dịch COVID-19 bùng phát, từ 0h ngày 31-7, TP Hội An buộc phải áp dụng biện pháp cách ly xã hội theo Chỉ thị 16 của Thủ tướng Chính phủ đến 0h ngày 14-8. Trái ngược với cảnh tấp nập du khách như thường lệ, hiện nay phố xá tại đô thị cổ Hội An hầu như không một bóng người. Nhà nhà cửa đóng then cài, du khách đã lần lượt rời đi tránh dịch COVID-19, để lại một Hội An vắng lặng đến nao lòng.

Ở Hội An những ngày này chỉ có lực lượng Công an phối hợp cùng các lực lượng chức năng triển khai nhiệm vụ phong tỏa khu phố An Hội, phường Minh An, nơi ghi nhận có nhiều ca mắc COVID-19. Việc phong tỏa này được bắt đầu từ đêm 29-7, Công an TP Hội An đã tiến hành phối hợp triển khai 5 chốt phong tỏa khu phố có khoảng 450 hộ dân với khoảng 2.000 người này. Ngoài ra, Ban Chỉ đạo phòng, chống dịch COVID-19 TP Hội An đã quyết định tái lập và đưa vào sử dụng các khu cách ly y tế tập trung tại Trạm Y tế phường Cẩm Châu, Trạm Y tế xã Cẩm Thanh, Trạm Y tế xã Cẩm Hà với tổng sức chứa khoảng 300 người. Thành phố Hội An cũng phối hợp với các đơn vị liên quan khảo sát, trưng dụng thêm khu ký túc xá Trường Cao đẳng Công nghệ - kinh tế - thủy lợi miền Trung để làm khu cách ly tập trung khi có nhu cầu. Căn cứ tình hình thực tế, Hội An cũng sẽ trưng dụng thêm một số cơ sở dịch vụ lưu trú làm khu cách ly có thu phí.

Công tác phòng, chống dịch COVID-19 tại TP Hội An được đánh giá là đang bước vào giai đoạn gay go và quyết liệt hơn. Theo thông báo của ngành y tế, tính đến chiều 2-8, trên địa bàn TP Hội An đã có 12 trường hợp nhiễm bệnh COVID-19; hơn 350 trường hợp F1 có tiếp xúc trực tiếp, tiếp xúc gần với các bệnh nhân COVID-19 đã được cách ly tập trung và hơn 500 trường hợp F2 có mức độ tiếp xúc khác nhau với người nhiễm bệnh. Điều đó cho thấy nguy cơ dịch lan rộng trong cộng đồng tại Hội An là rất cao…

Nhằm chủ động khống chế, khoanh vùng, bao vây đảm bảo không để dịch lây lan, bùng phát trong cộng đồng, bắt đầu từ 0h ngày 3-8, Ban Chỉ đạo phòng, chống dịch COVID-19 và UBND TP Hội An đã quyết định áp

Lãnh đạo thị xã Điện Bàn thăm, tặng quà động viên cán bộ, chiến sĩ tại chốt kiểm soát dịch COVID-19 trên địa bàn.

dụng biện pháp phong tỏa cách ly địa bàn trong vòng 14 ngày đối với khối phố Thịnh Mỹ, phường Cẩm An. Trong đó, khu vực phong tỏa chủ yếu là phần lớn khối phố Tân Mỹ cũ, gồm 163 hộ; bao gồm khu vực đã có 3 người nhiễm bệnh COVID-19, với hơn 100 trường hợp F1 có tiếp xúc gần với các bệnh nhân và nhiều trường hợp mức độ tiếp xúc khác nhau với người nhiễm bệnh và người có nguy cơ nhiễm bệnh. Khu vực phong tỏa được chốt chặn tại 5 điểm, nhiệm vụ phong tỏa lần này được giao cho Công an thành phố phối hợp với các lực lượng chức năng triển khai thực hiện.

Chốt phong tỏa tại khu phố An Hội, phường Minh An, TP Hội An.

2. Tiếp giáp với TP Hội An, thị xã Điện Bàn cũng được xem là "điểm nóng" của dịch COVID-19 lần này khi trên địa bàn thị xã đã ghi nhận có nhiều ca bệnh. Đây cũng là địa phương áp dụng biện pháp cách ly xã hội theo Chỉ thị 16 của Thủ tướng Chính phủ; đây cũng là địa phương thực hiện phong tỏa các khu dân cư nhiều nhất tại tỉnh Quảng Nam tính đến thời điểm này. Điều đó đòi hỏi lực lượng Công an thị xã Điện Bàn nói riêng, Công an tỉnh Quảng Nam nói chung phải nỗ lực rất nhiều để vừa triển khai các nhiệm vụ đảm bảo ANTT, thực hiện phòng, chống dịch, vừa tham gia triển khai nhiều chốt phong tỏa trên địa bàn thị xã.

Công an phối hợp với các lực lượng khác triển khai nhiều chốt phong tỏa trên địa bàn tỉnh Quảng Nam.

Theo quyết định của UBND tỉnh Quảng Nam, từ 14h ngày 3-8, việc phong tỏa tạm thời khu vực có nguy cơ cao lây nhiễm COVID-19 trên địa bàn thị xã Điện Bàn gồm thôn Châu Lâu và một phần thôn Đông Đức, xã Điện Thọ với khoảng 420 hộ, 1.800 nhân khẩu; phong tỏa thôn Nam Hà, xã Điện Trung, có khoảng 521 hộ, 2.004 nhân khẩu; phong tỏa tổ 1 và chợ Lai Nghi, khối phố 7B, phường Điện Nam Đông, với khoảng 400 hộ, 1.200 nhân khẩu. Phong tỏa tổ 4, thôn Giao Ái, xã Điện Hồng, khoảng 42 hộ, 187 nhân khẩu. UBND tỉnh Quảng Nam giao Công an tỉnh chủ trì, phối hợp với Sở Y tế, UBND thị xã Điện Bàn và các ngành liên quan thành lập, bố trí các chốt, trạm kiểm dịch cô lập các khu vực được phong tỏa ở các đầu mối giao thông đường bộ, đường thủy.

Để kiểm soát tốt tình hình dịch bệnh và ngăn chặn kịp thời trường hợp nghi nhiễm COVID-19 có thể thâm nhập vào địa bàn, Công an thị xã Điện Bàn cùng lực lượng chức năng cũng đã triển khai các chốt kiểm soát dịch từ tối ngày 28-7. Công an thị xã phối hợp với các đơn vị, địa phương liên quan triển khai chốt chặn tại 3 cửa ngõ ra vào thị xã Điện Bàn. Ngoài ra, Trưởng Công an thị xã Điện Bàn còn yêu cầu Công an 20 xã, phường trên địa bàn thị xã tập trung triển khai lực lượng bảo đảm tuyệt đối an ninh, an toàn các khu cách ly tập trung, cách ly y tế; tăng cường tuần tra, kiểm soát địa bàn, đấu tranh phòng, chống tội phạm và các hành vi vi phạm pháp luật, nhất là vi phạm các quy định về phòng, chống dịch bệnh, đưa tin sai sự thật, lợi dụng dịch bệnh để đầu cơ, găm hàng, trục lợi bất chính… Các chốt kiểm soát được chia ca trực đảm bảo 24/24h.

3. Trong những ngày qua, Công an tỉnh Quảng Nam đã phối hợp với các ngành liên quan tăng tốc, đẩy nhanh tiến độ rà soát, lập danh sách tất cả các trường hợp trên địa bàn từng đến TP Đà Nẵng từ ngày 1-7 đến 28-7 để sàng lọc, xác minh các trường hợp có nguy cơ cao, yêu cầu cách ly y tế tập trung đối với các trường hợp là bệnh nhân nội trú, người nhà bệnh nhân, người chăm sóc bệnh nhân, người từng làm việc, thực tập tại Bệnh viện C Đà Nẵng, Bệnh viện Đà Nẵng, Bệnh viện Chỉnh hình và Phục hồi chức năng Đà Nẵng, Bệnh viện Hoàn Mỹ Đà Nẵng, Bệnh viện phổi Đà Nẵng, Bệnh viện Ung bướu Đà Nẵng, Trung tâm Y tế quận Cẩm Lệ trở về địa phương; yêu cầu cách ly y tế tại nhà hoặc nơi lưu trú đối với các trường hợp từng đến các địa điểm có nguy cơ lây nhiễm cao khác trên địa bàn TP Đà Nẵng theo thông báo khẩn của Bộ Y tế.

Theo thống kê của Công an tỉnh Quảng Nam, trên địa bàn toàn tỉnh đến nay đã có 62 điểm chốt chặn kiểm soát dịch theo quyết định của UBND tỉnh và UBND các cấp. Lực lượng Công an đã huy động 324 cán bộ chiến sĩ phối hợp với lực lượng khác để triển khai các chốt kiểm dịch với mục tiêu nhanh chóng khoanh vùng, dập dịch.■

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Canhsat TOANCAUTUAN

Chặt đứt đường dây vận chuyển ma túy do người nước ngoài cầm đầu

ĐỨC CƯƠNG

Đêm 30-7-2020, các trinh sát Cục Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy - Bộ Công an phối hợp với Cục Điều tra chống buôn lậu - Tổng cục Hải quan, Đoàn 3 - Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng, Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy và các đơn vị nghiệp vụ thuộc Công an TP. Hồ Chí Minh, Công an tỉnh Đồng Nai và Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Kiên Giang đã hoàn tất hai giai đoạn triệt phá đường dây mua bán, vận chuyển trái phép chất ma túy xuyên quốc gia. Đường dây này do Kim Soon Sik (quốc tịch Hàn Quốc) và một người Trung Quốc cầm đầu chuyên đưa ma túy từ biên giới các tỉnh miền Tây Nam bộ về TP. Hồ Chí Minh, Đồng Nai tiêu thụ và đóng gói chuyển đến Hàn Quốc bằng đường biển. Tổng tang vật thu giữ của chuyên án gồm 159kg ma túy tổng hợp dạng đá, 19 bánh heroin và 8.000 viên ma túy tổng hợp dạng nén.

Kim Soon Sik và một số đàn em bị cơ quan Công an bắt giữ.

Những phiến đá granite rỗng ruột

Đầu năm 2020, các trinh sát Cục Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy - Bộ Công an phối hợp với Phòng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy Công an TP. Hồ Chí Minh phát hiện dấu hiệu về một đường dây chuyên vận chuyển ma túy qua biên giới các tỉnh miền Tây Nam bộ về TP. Hồ Chí Minh và các tỉnh để tiêu thụ, trong đó có một phần được đóng gói rồi chuyển tiếp bằng đường biển đến nước thứ 3.

Sau thời gian thực hiện các biện pháp nghiệp vụ để nắm tình hình, đến giữa tháng 6-2020, trinh sát đã xác định được đối tượng cầm đầu là Kim Soon Sik, quốc tịch Hàn Quốc và một đối tượng người Trung Quốc. Phục vụ đắc lực cho hoạt động của hai đối tượng này còn có hàng chục đối tượng người Hàn Quốc, Trung Quốc và người địa phương. Cục Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy đã phối hợp các đơn vị nghiệp vụ cùng tham gia bao gồm Cục Điều tra chống buôn lậu - Tổng cục Hải quan, Đoàn 3-Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng, các đơn vị nghiệp vụ thuộc Công an TP. Hồ Chí Minh, Công an tỉnh Đồng Nai và Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh Kiên Giang.

Khoảng 22 giờ ngày 18-7-2020, phát hiện các đối tượng chuẩn bị thực hiện công đoạn vận chuyển một container 20 feet, bên trong có chứa ma túy từ một kho hàng ở phường Linh Đông, quận Thủ Đức, ra cảng Cát Lái, quận 2, TP. Hồ Chí Minh để làm thủ tục hải quan, Ban chuyên án lập tức ra lệnh cho một mũi công tác lập tức bám theo, các mũi công tác khác ém sẵn tại những vị trí đã được xác định từ trước sẵn sàng chờ lệnh. 0h30 ngày 19-7, khi chiếc xe đầu kéo vận chuyển chiếc container đến xếp dỡ xuống thì các tổ công tác ập vào thực hiện lệnh khám xét khẩn cấp.

Theo khai báo trong vận đơn, đây là lô hàng đá granite nặng gần 30 tấn được vận chuyển đến cảng Incheon, Hàn Quốc, tuy nhiên qua kiểm tra phát hiện và thu giữ 40kg tinh thể màu trắng (qua giám định xác định là ma túy tổng hợp dạng đá). Từ kết quả này, ngay trong đêm, các tổ trinh sát phối hợp đã ập vào

kho hàng nằm trên đường số 3, phường Linh Đông, quận Thủ Đức bắt giữ các đối tượng Kim Soon Sik, sinh năm 1960, quốc tịch Hàn Quốc; Huỳnh Thị Hoa Trân, sinh năm 1980, ngụ khu phố 1, phường Bình Thọ, quận Thủ Đức; Nguyễn Thanh Tú, sinh năm 1982, ngụ đường Kha Vạn Cân, phường Linh Đông, quận Thủ Đức, tạm giữ lái xe đầu kéo và 3 đối tượng người Hàn Quốc và Trung Quốc khác làm nhiệm vụ lái xe nâng đóng đá vào container.

Lộ tẩy đường dây ma túy xuyên quốc gia

Tại cơ quan Công an, ban đầu các đối tượng liên tục tìm cách che giấu hành vi phạm tội, chỉ khai nhận tự kết hợp với nhau để vận chuyển ma túy sang Hàn Quốc, và mới thực hiện chuyến đầu tiên thì bị bắt. Tuy nhiên, sau khi phân tích kỹ lưỡng tất cả các yếu tố, Ban chuyên án đã quyết định mở rộng điều tra.

Sau hơn một tuần thực hiện các biện pháp nghiệp vụ truy xét dấu vết, các trinh sát đã xác định một nhóm đối tượng do một người Trung Quốc và một người Hàn Quốc điều hành, thuê các đối tượng người Việt vận chuyển từ các cửa khẩu ở các tỉnh miền Tây Nam bộ, một phần đưa về TP. Hồ Chí Minh tiêu tụ và cất giấu chờ trung chuyển đến nước thứ ba, một phần khác đưa về tỉnh Đồng Nai và vùng lân cận tiêu thụ. Sau khi xác định chính xác phương thức, thủ đoạn và lịch trình di chuyển của các đối tượng, Ban chuyên án đã quyết định tổ chức phá án.

Đêm 30-7-2020, sau khi nhận thông tin từ tổ công tác nằm tại biên giới, 11 tổ công tác phối hợp khác được lệnh đồng loạt thực hiện lệnh bắt người trong tình trạng khẩn cấp đối với 15 đối tượng và khám xét khẩn cấp tại 9 địa điểm tại TP. Hồ Chí Minh, 2 địa điểm tại tỉnh Đồng Nai.

Tại nhà số K25, khu biệt thự Camllia và hai căn hộ 502, 602 chung cư Mizuki Park nằm trên đường số 1, xã Bình Hưng, huyện Bình Chánh, 3 tổ công tác tiến hành khám xét và phát hiện các đối tượng gồm: Lê Hồ Vũ, sinh năm 1987, ngụ huyện U Minh Thượng; Nguyễn Chí Thiện, sinh năm 1988; Nguyễn Thị Thảo Duyên, sinh năm 1999, ngụ huyện Trần Văn Thời, tỉnh Cà Mau; Lê Thị Thu Hà, sinh năm 1995 tại tỉnh Hà Tĩnh; Trần Thanh Nhã Uyên, sinh năm 1997 tại tỉnh Khánh Hòa; Nguyễn Cẩm Giang, sinh năm 1993 tại tỉnh Kiên Giang và Lê Thành Luân, sinh năm 1991, ngụ quận Tân Phú, TP. Hồ Chí Minh đang cất giấu bên trong nhà 118kg tinh thể màu trắng, 19 bánh dạng nén màu trắng (sau giám định xác định là ma túy tổng hợp dạng đá và heroin).

Cũng tại thời điểm này, hai tổ công tác phối hợp thu giữ ở hai địa điểm, một tại TP Biên Hòa và một ở huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai 19 bánh heroin, 1kg ma túy dạng đá và 8.000 viên ma túy tổng hợp dạng nén.

Cho tới lúc này cơ quan điều tra đã bắt giữ 22 đối tượng, thu giữ 160kg ma túy tổng hợp dạng đá, 8.000 viên ma túy tổng hợp dạng nén, 19 bánh heroin và nhiều loại tang vật khác có liên quan.

Chân dung ông trùm người Hàn Quốc

Theo kết quả điều tra ban đầu, đường dây này do Kim Soon Sik và một đối tượng người Trung Quốc điều hành. Trước đây, Kim Soon Sik từng có thời gian 20 năm làm nhân viên cảnh sát tại Hàn Quốc và cũng từng có thời gian làm việc trong đội phòng chống ma túy. Sau khi nghỉ hưu, Kim Soon Sik đến nhiều nơi ở châu Á để tìm đường làm ăn. Khi đến Việt Nam, nhận thấy có rất nhiều nhà đầu tư Hàn Quốc được tạo điều kiện thuận lợi trong xuất nhập khẩu hàng hóa nên hắn cũng tìm cách tiếp cận. Sau thời gian tìm hiểu, Sik quyết định đầu tư làm ăn, nhưng thay vì mua bán, sản xuất hàng hóa thì hắn lại nghĩ đến mua bán ma túy.

Để thực hiện hành vi của mình, Sik tập hợp đám bạn là người Hàn rồi móc nối với một số đối tượng người Việt lập ra Công ty TNHH Máy & thiết bị công nghệ APE, thuê khu đất ở đường Kha Vạn Cân, phường Linh Đông, quận Thủ Đức, TP. Hồ Chí Minh làm nơi đặt trụ sở và xây dựng nhà máy. Trong thời gian này, thông qua môi giới, Sik làm quen được với một đối tượng từng có tiền án về tội mua bán trái phép chất ma túy và nhờ đối tượng này đưa đến biên giới các tỉnh miền Tây Nam bộ để tìm cách móc nối mua ma túy.

Sau khi được một người đàn ông quốc tịch Trung Quốc hứa sẽ giúp vận chuyển về đến tận nơi đặt nhà xưởng, Sik trở về TP. Hồ Chí Minh vừa tập hợp một số đối tượng bán lẻ để hình thành đường dây cung cấp ma túy ở trong nước, vừa nghiên cứu phương thức, thủ đoạn vận chuyển sang Hàn Quốc. Lục lại trong trí nhớ về thời gian còn làm ở đội phòng chống ma túy ở quê nhà, hắn nhận thấy có lần vô tình phát hiện ma túy được ép giữa những phiến đá granite, nhưng máy quét không phát hiện ra, hắn đã quyết định chọn cách này và lập tức liên lạc với người đàn ông gốc Trung Quốc đặt hàng với yêu cầu mỗi gói chỉ được đóng tối đa 1kg và vỏ bao được in hình giống như những gói trà hoặc cà phê. Khi ma túy được vận chuyển về kho, Sik giao cho đám đàn em ép vào giữa các phiến đá granite trước khi đóng vào container để vận chuyển đi Hàn Quốc. Trong suốt quá trình vận chuyển, Sik cùng đồng bọn đã thực hiện tổng cộng 5 chuyến, nhưng hắn chỉ khai nhận đây là chuyến đầu tiên.■

Ma túy được ngụy trang dưới dạng túi trà hoặc cà phê trước khi chèn vào giữa những phiến đá trong container xuất đi Hàn Quốc.

Số 526 - Ngày 4-8-2020 Cảnh sát TOÀN CẦU TUẦN

Lo ngại của ASEAN

trước sự cạnh tranh ảnh hưởng của các nước lớn

THANH BÌNH

Khu vực Đông Nam Á được xác định là trung tâm của Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và cũng là điểm mấu chốt của sáng kiến "Vành đai và Con đường". Vì vậy, các nước thành viên của ASEAN chắc chắn sẽ trở thành đối tượng lôi kéo giữa một bên là Mỹ và đồng minh trong "bộ tứ" (Mỹ, Nhật Bản, Ấn Độ và Australia) và một bên là Trung Quốc. Vấn đề đặt ra cho ASEAN lúc này là làm sao giữ được sự đoàn kết và vai trò trung tâm của cả khối trong các cơ chế an ninh khu vực, không để bị kéo vào vòng xoáy cạnh tranh và nguy cơ chia rẽ mới.

FOIP và BRI thách thức vai trò trung tâm của ASEAN

Việc đồng thời có cả sáng kiến "Vành đai và Con đường" (BRI) của Trung Quốc và chiến lược Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (FIOP) do Mỹ giữ vai trò chủ đạo cùng với Nhật Bản, Australia và Ấn Độ (bộ tứ) có nguy cơ làm gia tăng căng thẳng tình hình thế giới, cạnh tranh theo kiểu "có tổng bằng không", đặc biệt là tại các điểm nóng như biển Đông, biển Hoa Đông, vùng lãnh thổ Đài Loan và bán đảo Triều Tiên. Bên cạnh đó, sự cọ xát giữa BRI và FOIP được dự báo sẽ tiếp tục làm cho cuộc chạy đua vũ trang có xu hướng gia tăng, diễn biến phức tạp hơn.

Cả Trung Quốc và các thành viên "bộ tứ" khẳng định các chiến lược nói trên của họ sẽ đem lại lợi ích chung cho các bên. Đồng thời, ASEAN vẫn đi đầu và đóng vai trò trung tâm trong các hành động và hoạt động xây dựng kiến trúc khu vực. Tuy nhiên, các nước thành viên của tổ chức này không thể không lo ngại sẽ có tác động địa chính trị dưới dạng tăng cường khả năng quân sự nói chung, sức mạnh hải quân nói riêng của Trung Quốc.

Một số nước ủng hộ FOIP cho rằng việc tái thiết lập "bộ tứ" chính là một sáng kiến rất giá trị cho tương lai của ASEAN, đặc biệt là trong bối cảnh vai trò và vị thế của ASEAN đang có dấu hiệu bị giảm đi. Trong khi đó, BRI được Trung Quốc khẳng định sẽ đem lại các dòng vốn hữu ích giúp các quốc gia Đông Nam Á phát triển cơ sở hạ tầng giao thông, cảng biển kết nối khu vực với thế giới. Hơn nữa, giao thương giữa các nước thành viên ASEAN cũng sẽ thuận tiện hơn, tạo động lực để thúc đẩy trao đổi thương mại, đầu tư, tăng sức cạnh tranh của từng nước với các nước trong và ngoài khu vực.

Các nước lớn, mặc dù khẳng định sự ủng hộ đối với vai trò trung tâm của ASEAN nhưng thực tế họ cũng đang tìm cách tạo ảnh hưởng đến các nước thành viên cũng như cả khối ASEAN. Đây là điều không có lợi cho sự đoàn kết và duy trì vai trò trung tâm của ASEAN.

ASEAN cần làm gì để duy trì vai trò trung tâm?

Thứ nhất, các nước ASEAN cần phải duy trì nguyên tắc "bao trùm và trung lập" trong giải quyết vấn đề quan hệ với các cường quốc để duy trì vai trò trung tâm của tổ chức. Tuyên bố về khu vực hòa bình, trung lập (ZOPFAN, năm 1971) thể hiện rõ định hướng trung lập của ASEAN. Theo đó, mục tiêu cơ bản và lâu dài của ASEAN là xây dựng Đông Nam Á thành một khu vực hòa bình, tự do và trung lập, không có sự can thiệp dưới bất cứ hình thức nào của các cường quốc bên ngoài. Nếu ASEAN bày tỏ sự ủng hộ hoàn toàn đối với FOIP của "bộ tứ" hay BRI của Trung Quốc thì nguyên tắc "bao trùm và trung lập" của ASEAN sẽ bị mất hiệu lực.

Thứ hai, ASEAN cần thúc đẩy, duy trì cơ chế giải quyết xung đột và tranh chấp thông qua tham vấn, trung gian và hòa giải. Đây là cơ chế đã được các nước ASEAN vận dụng tương đối thành công kể từ khi ASEAN ký Nghị định thư về cơ chế giải quyết tranh chấp của khối phù hợp với bối cảnh mới năm 2010. Ví dụ, năm 2011, tranh chấp giữa Thái Lan và Campuchia về ngôi đền Preah Vihea đã được ASEAN giải quyết ổn thỏa thông qua đối thoại kéo dài hai ngày tại Thủ đô Jakarta, Indonesia. Do đó, vấn đề tranh chấp giữa Thái Lan và Campuchia không cần phải đưa ra Hội đồng bảo an Liên hợp quốc (UNSC).

10 nước thành viên ASEAN và Trung Quốc cũng đã đạt được đồng thuận về dự thảo văn bản đàm phán duy nhất Bộ quy tắc ứng xử ở biển Đông làm cơ sở cho việc thông qua một Bộ Quy tắc Ứng xử ở Biển Đông trong năm 2018. Mặc dù, ASEAN và Trung Quốc còn phải trải qua nhiều vòng đàm phán để đạt được thỏa thuận cuối cùng đối với văn bản nói trên. Tuy nhiên, việc thông qua văn bản này cũng là một thắng lợi đáng ghi nhận, thể hiện rõ vai trò trung tâm của ASEAN.

Thứ ba, ASEAN cần tiếp tục chứng tỏ tổ chức này có khả năng giải quyết những vấn đề xuyên quốc gia của khu vực mà một nước đơn lẻ không làm được. Điển hình là, cuộc gặp thượng đỉnh lịch sử Mỹ-Triều tại Singapore (6-2018) và Hà Nội (2-2019). Điều này không chỉ giúp Việt Nam và Singapore mà "cả khu vực Đông Nam Á tỏa sáng trên sân khấu toàn cầu".

Thứ tư, cạnh tranh Mỹ-Trung hiện đang có dấu hiệu leo thang căng thẳng và trở nên phức tạp, ASEAN cần nhận thức được tầm quan trọng của mình là một khối khu vực, có vị trí năng động về địa chính trị toàn cầu. Thực tế là không có quốc gia nào thực sự chiếm ưu thế ASEAN và không có quốc gia nào trong ASEAN có sức mạnh độc lập về địa chính trị chiến lược được lắng nghe trên thế giới. ASEAN là cách duy nhất cho một nhóm các nước tương đối nhỏ tập hợp thành một cường quốc trung gian trên thế giới.

Theo đó, vai trò trung tâm của ASEAN cần được thể hiện tại các diễn đàn khu vực do ASEAN dẫn dắt nhằm thúc đẩy sự gắn kết khu vực, hội nhập kinh tế và ảnh hưởng quốc tế.■

Vì sao ông Donald Trump phản ứng mạnh với TikTok?

TRƯỜNG VÂN

TikTok là ứng dụng phổ biến rộng rãi với thanh niên ở nhiều quốc gia, với hàng trăm triệu người sử dụng toàn cầu. Ứng dụng này cho phép người sử dụng theo dõi và đăng tải video, với nhiều ứng dụng đồ họa và âm thanh lôi cuốn. Tuy nhiên, Tổng thống Donald Trump tuyên bố có thể sử dụng thẩm quyền kinh tế khẩn cấp hoặc ký sắc lệnh hành pháp để cấm ứng dụng TikTok hoạt động tại Mỹ ngay từ ngày 1-8.

TikTok từng bị cấm ở Ấn Độ-ảnh Foxx61.

Lo ngại an ninh quốc gia

Theo The Hill, ngày 31-7, Tổng thống Donald Trump cho biết sẽ cấm ứng dụng TikTok hoạt động tại Mỹ. "Do lo ngại liên quan tới TikTok, chúng tôi sẽ cấm ứng dụng này ở Mỹ", Tổng thống Trump phát biểu với phóng viên từ chuyên cơ Air Force One.

Tổng thống Mỹ cho biết có thể sử dụng thẩm quyền khẩn cấp về kinh tế hoặc sắc lệnh hành pháp để chính thức cấm ứng dụng mạng xã hội Trung Quốc này ngay từ ngày 1-8. Ông chủ Nhà Trắng cũng không ủng hộ việc các công ty Mỹ mua lại TikTok. Tuyên bố được Tổng thống Trump đưa ra chỉ vài giờ sau khi xuất hiện thông tin gã khổng lồ công nghệ Microsoft đang thảo luận để mua lại TikTok từ Tập đoàn ByteDance, công ty có trụ sở ở Bắc Kinh. Bên cạnh đó, một số thông tin cũng cho biết Tổng thống Trump đang xem xét ký sắc lệnh yêu cầu thoái vốn của các công ty Mỹ khỏi TikTok do lo ngại dữ liệu nhạy cảm của Mỹ có thể được thu thập và chuyển giao cho Trung Quốc.

Hồi đầu tháng 7, Ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo cũng nói chính quyền Tổng thống Trump đang xem xét cấm nhiều ứng dụng của Trung Quốc, trong đó có TikTok, do các lo ngại về an ninh quốc gia. Cuối tháng 7, Nhà Trắng đã phê chuẩn quyết định cấm sử dụng TikTok trên các thiết bị của chính phủ liên bang. Nhiều thượng nghị sĩ đã yêu cầu Bộ Tư pháp Mỹ mở cuộc điều tra với TikTok, với lo ngại ứng dụng này có thể được Bắc Kinh sử dụng để can thiệp vào bầu cử tại Mỹ.

TikTok đã bác bỏ các cáo buộc cho rằng ứng dụng này kiểm duyệt nội dung và chia sẻ dữ liệu với Chính phủ Trung Quốc.

"Ngựa gỗ thành Troy" trong điện thoại

"Người dân Mỹ cần lo ngại với TikTok, bởi đó là công cụ giám sát của chính quyền Trung Quốc. Đó là con ngựa gỗ thành Troy trong điện thoại của mọi người", The Atlantic dẫn lời Thượng nghị sĩ Josh Hawley khẳng định.

Tại sao một ứng dụng chia sẻ video có thể đe dọa an ninh nước Mỹ? Theo The Atlantic, ở Washington, đây là mối lo ngại thực sự lớn và trong những tuần gần đây, các chính trị gia Mỹ ngày càng tỏ ra cứng rắn với TikTok. Ứng dụng của ByteDance trở thành biểu tượng của mối đe dọa Trung Quốc với xã hội và ngành công nghệ Mỹ. Trong nhiều năm qua, mạng Internet trở thành "lãnh địa" của các tập đoàn Mỹ như Alphabet (công ty mẹ của Google), Amazon, Microsoft và Facebook. TikTok là công ty Trung Quốc đầu tiên đạt bước đột phá trên thị trường toàn cầu theo cách mà Alibaba, Baidu hay Tencent chưa thể làm nổi. Chính quyền Washington lo ngại Bắc Kinh sẽ sử dụng TikTok để thu thập hình và thông tin của người Mỹ trong các chiến dịch tình báo.

Mối quan hệ Mỹ - Trung đang xấu đi nghiêm trọng vì cuộc thương chiến và dịch COVID-19, và TikTok trở thành mặt trận mới trong cuộc đối đầu này. Theo hãng nghiên cứu Sensor Tower, đến nay TikTok được tải 165 triệu lần tại Mỹ và hơn 2 tỷ lần trên phạm vi toàn cầu. Nhận thấy mối quan hệ Mỹ - Trung ngày càng xấu đi, Giám đốc điều hành (CEO) ByteDance Trương Nhất Minh xác định TikTok là một nền tảng quốc tế. TikTok chưa bao giờ hoạt động tại Trung Quốc, ByteDance có một phiên bản nội địa mang tên Douyin. Trong thời gian qua, CEO Trương nỗ lực tìm cách xoa dịu những lo ngại của Mỹ. Đội ngũ quản lý thị trường Mỹ của TikTok được đưa ra khỏi Trung Quốc và đến Mỹ. Hồi tháng 3, ông Trương thuê nhà vận động hành lang nổi tiếng Michael Beckerman để tiếp cận các quan chức Washington. Đến tháng 5, cựu lãnh đạo Dinsey Kevin Mayer được bổ nhiệm làm CEO TikTok.

Tuy nhiên, chừng đó là không đủ để thuyết phục các quan chức Mỹ. Thượng nghị sĩ Josh Hawley mô tả những nỗ lực tu sửa của TikTok là "lố bịch" và nhấn mạnh "đó vẫn luôn là một công ty Trung Quốc". Đồng quan điểm, luật sư Dan Harris của hãng Harris Bricken bình luận: "Có lẽ nhân sự TikTok chỉ muốn kinh doanh để sinh lãi. Nhưng nếu hiểu cách Trung Quốc hành động, không ai có thể quả quyết rằng TikTok là an toàn". Hồi tháng 3, Thượng nghị sĩ Hawley trình dự luật cấm nhân viên chính phủ Mỹ sử dụng TikTok. Bộ Quốc phòng Mỹ đã yêu cầu quân nhân xóa bỏ ứng dụng này khỏi điện thoại. Ủy ban Đầu tư Nước ngoài tại Mỹ đã mở cuộc điều tra vụ ByteDance mua ứng dụng Muscial.ly. "Cách tốt nhất với ByteDance là bán TikTok cho một công ty Mỹ", Thượng nghị sĩ Hawley khẳng định.

Nguồn tin Bloomberg cho biết Microsoft đang đàm phán để mua lại TikTok. Ước tính định giá của TikTok hiện vào khoảng 50 tỷ USD, cao gấp 50 lần so với doanh thu 1 tỷ USD dự kiến năm nay.■

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Cảnh sát toàn cầu tuần

NGỌC THIỆN

Không phải người nước ngoài nào đến Việt Nam cũng giàu có dư giả, và rồi vì hoàn cảnh cơ nhỡ, nhiều người phải lăn lộn ra ngoài kiếm sống bằng đủ thứ nghề để duy trì cuộc sống.

Natsa bán đồ trang sức trên vỉa hè kiếm tiền sinh sống khi ở Việt Nam.

Khi người ngoại quốc mưu sinh ở Việt Nam

Muôn kiểu kiếm tiền

Những ngày mắc kẹt bởi dịch COVID-19 ở Việt Nam, Lana (28 tuổi, Quốc tịch Thụy Điển) không biết phải làm gì để có tiền sinh hoạt tại khu phố Tây sầm uất của TP. Hồ Chí Minh.

Ở Thụy Điển, Lana là giáo viên dạy các môn khoa học xã hội của một trường trung học. Đến Việt Nam du lịch, cô chưa từng nghĩ mình phải ở lại đất nước này lâu đến vậy. Cô lần mò lên mạng, đăng thông tin tìm kiếm việc làm và chờ đợi. Chờ mãi vẫn chưa thấy thông tin hồi âm, Lana nóng ruột nhờ một người bạn làm hướng dẫn viên du lịch tại Việt Nam giúp đỡ.

Sau 3 ngày, anh bạn gọi điện cho cô thông báo, có một khách hàng nữ 65 tuổi muốn học tiếng Anh nhưng yêu cầu giáo viên phải nói được tiếng Việt để dễ dàng giao tiếp.

Học tiếng Việt vô cùng khó, nhưng đã hết cách, Lana muốn có thu nhập thì phải đầu tư. Cô lại tìm người bạn cũ nhờ dạy chút ít vốn liếng tiếng Việt để đi dạy tiếng Anh. Sau 2 tuần mài dũa học tập, rèn luyện, Lana chỉ nói được vài tiếng bập bẹ, chủ yếu chào hỏi xã giao làm hành trang đi dạy.

Ngày đầu tiên tới nhà học sinh, Lana bất ngờ vì được chào đón nồng nhiệt từ gia chủ. Học sinh của Lana thuộc hàng "cá biệt". Cả cuộc đời của bà chưa từng biết đến "một chữ tiếng Anh bẻ đôi". Con cái lớn khôn trưởng thành vào thành phố lập nghiệp, có của ăn của để đã đón bà từ Nam Định vào sinh sống. Sắp tới, gia đình dự định đi du lịch vài nơi trên thế giới nên muốn bà có chút ngoại ngữ để chuyến đi thêm phần tự tin.

Nắm được đặc tính này, Lana đã dạy bằng cả trách nhiệm và tấm lòng. Giáo án của cô được soạn thảo vô cùng tỉ mỉ, rõ ràng, mạch lạc. Mỗi buổi, cô dạy học sinh nói và nhận dạng 10 từ vựng thông dụng trong giao tiếp. Đồng thời, cô cũng phải học thuộc 10 từ đó bằng tiếng Việt để truyền đạt lại theo hình thức song ngữ. Gia đình học sinh rất quý Lana, vì nhìn thấy sự nhiệt tình, hồn nhiên, trong sáng của cô. Một tháng làm gia sư, Lana được trả 6 triệu đồng. Số tiền đó giúp cô trang trải cuộc sống, trả tiền thuê trọ và mua sắm những đồ dùng sinh hoạt thiết yếu.

Học sinh của cô nhờ chăm chỉ nên "hầu bao" ngoại ngữ rủng rỉnh, có thể hỏi đường, hỏi tên và giới thiệu về bản thân bằng tiếng Anh một cách trôi chảy. Lana có lịch bay về nước, cô tới chào tạm biệt gia đình học sinh, nơi cô đã xem là một địa chỉ thân quen và ấm áp trong những ngày ở Việt Nam. Học sinh đã tặng Lana kẹo dừa, bánh pía, lạp xưởng, những món ăn dân giã ở miền Tây Việt Nam. Trước khi chia tay, Lana trân trọng mời cả gia đình học sinh nếu đi du lịch Thụy Điển thì ghé thăm nhà của cô. Lúc đó, cô sẽ là hướng dẫn viên du lịch, dẫn họ đi thăm các địa danh thắng cảnh của quê hương mình. Gia đình học sinh của cô đã vui vẻ nhận lời.

Không may mắn như Lana, Jojep Jian (35 tuổi, Quốc tịch Canada) đi xin việc khắp nơi mà không có nơi nào nhận. Jian là cựu vận động viên bóng chày nên ở Việt Nam không có việc gì phù hợp với anh. Đi dạo quanh thành phố, anh thấy có nhiều người kéo loa đi hát bán kẹo kéo, bán tăm, Jian nảy ra ý định hát rong. Anh đi thuê bộ loa kéo, buổi tối ra phố đi bộ Bùi Viện nghêu ngao hát và bán kẹo cao su.

Bi hài ở chỗ, dân ăn nhậu vỉa hè nghe ông Tây hát nhạc nước ngoài thì như vịt nghe sấm, chẳng hiểu gì nên họ lắc đầu khi Jian chìa bịch kẹo ra. Ế ẩm, đói ăn, Jian tới tiệm trà sữa trên đường Phạm Ngũ Lão (quận 1) xin làm bồi bàn. Nhìn thấy anh chàng Tây ba lô đáng thương quá, chủ quán đồng ý cho anh làm ca đêm, một tuần 3 buổi, mức lương 900 ngàn/tuần. Mừng như bắt được vàng, Jian chăm chỉ làm việc. Vốn ngoại ngữ trôi chảy, anh được giao phụ trách toàn bộ lượng khách nước ngoài vào quán.

Công việc cho Jian cái ăn và cuộc sống ổn định những ngày mắc kẹt bởi dịch bệnh COVID-19. "Nếu phải ở lại lâu hơn nữa, tôi mong rằng chủ quán sẽ vẫn cho mình công việc này. Tôi yêu thích nó", Jian chia sẻ.

Tuy nhiên, niềm vui ngắn chẳng tày gang, sang tới tuần thứ 2, quán trà sữa phải đóng cửa do quy định cách ly toàn xã hội, Jian mất việc. Căn phòng trọ trên đường Bùi Viện có giá 5 triệu đồng/ tháng, nay chủ

nhà giảm xuống còn 2 triệu nhưng Jian vẫn không đủ tiền đóng. Thấy hoàn cảnh của cậu trai Tây đáng thương, ông chủ quyết định tặng luôn cho cậu toàn bộ tiền nhà trọ.

Giờ đây, khi đã trở về quê nhà bình an vô sự, Jian vẫn luôn nhớ đến những ngày tháng ở Việt Nam. Anh nhớ những con phố sầm uất, những hàng quán phong phú bên chợ Bến Thành, nhớ món hủ tiếu, phở bò, bia vỉa hè...mang hồn cốt đặc trưng của người Việt Nam. Jian cho biết, chắc chắn anh sẽ còn quay trở lại đất nước xinh đẹp này. Khi đó, dự định của anh không phải là du lịch nữa, mà là làm việc. Anh sẽ mở một cửa hàng bán đồ thể thao và ước muốn có một Câu lạc bộ bóng chày để dạy cho các em nhỏ lang thang cơ nhỡ.

Nhanh nhẹn, hoạt bát, Natsu (39 tuổi, Quốc tịch Nga) trong những ngày dài ở Việt Nam đã nghĩ ra cách kiếm tiền hiệu quả bằng việc bán vòng trang sức trên vỉa hè đường Hàm Nghi (quận 1). Rất đông người qua đường đã ghé vào ủng hộ Natsu. Anh chia sẻ, cuộc đời của mình chưa bao giờ ý nghĩa như những ngày ở Việt Nam. "Người Việt rất tử tế, họ sẵn sàng trò chuyện vui cười thoải mai dù chúng tôi không thể giao tiếp trọn vẹn bằng một thứ ngôn ngữ chung", Natsa chia sẻ.

Ông Tây vé số

Từ nhiều năm nay, trên các con đường khu vực kênh Lò Gốm (quận 6, TP.Hồ Chí Minh) luôn có một ông Tây cao to, khắc khổ lũng thũng đi bán vé số. Tên Việt Nam của ông là Nguyễn Trung, còn tên Pháp là gì thì ông không nói, có lẽ ông buồn vì người cha đã bỏ mẹ con ông từ rất sớm.

Bên cạnh ông là người vợ Việt Nam bé nhỏ, khuôn mặt buồn khổ, nhăn nhúm. Bà Nguyễn Thị Bé (62 tuổi, quê Bến Tre) đến với ông Nguyễn Trung vì định mệnh. Năm ấy, bà đã ngoài 30 tuổi mà chưa có một mảnh tình vắt vai. Những ngày mưu sinh ở chợ Phú Lâm (quận 6), bà thường được một anh Tây cao lớn, nói giọng miền Nam thỏ thẻ ngọt ngào giúp đỡ. Sự đồng cảm của hai con người có chung một hoàn cảnh, một nỗi buồn số phận đã kéo họ lại bên nhau. Bà Bé cần có một bờ vai dựa vào những khi ốm đau Ông Trung ước mơ một gia đình nhỏ, có tiếng khóc của con trẻ. Cứ thế, họ đã buộc vào nhau bằng sợi dây tình.

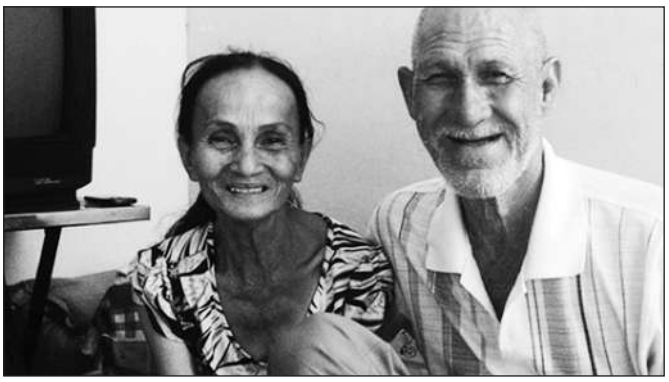

Vợ chồng ông Trưng bán vé số đã trở thành hình ảnh quen thuộc từ nhiều năm nay.

Những năm sau này tuổi cao, sức khỏe yếu, ông bà Trung chuyển sang làm nghề bán vé số. Mẹ là người Việt Nam, nhưng ông Trung lại sở hữu gần như trọn vẹn hình hài của người phương Tây. Từ chiếc mũi cao nhọn, mái tóc vàng hoe mỏng manh, đôi mắt trắng đỏ, cho tới thân hình cao lớn hộ pháp. Có lẽ ông Trung là người Tây đầu tiên đi bán vé số ở TP. Hồ Chí Minh. Người ta mua vé của ông vì tò mò lạ lẫm. Sau này biết hoàn cảnh, thì bà con chuyển sang xót xa, thương cảm. Trên các con hẻm nhỏ khu vực Lò Gốm, Hậu Giang, ông Tây bán vé số đã không còn xa lạ gì nữa.

Đứa con trai sinh ra, ngỡ như hạnh phúc trọn vẹn, như món quà trời ban cho vợ chồng ông Trung, thì thật trớ trêu, thằng bé mắc bệnh thần kinh. Nó khờ khạo, ngơ ngác. Có con, gánh nặng đè lên vai bà Bé gấp đôi, ngày càng gầy hơn, đôi mắt sâu hoắm lại, gò má nhô cao lên. Ông Trung chỉ biết động viên vợ: "Mợ phải ráng sống vì cha con cậu. Không có mợ, tui sẽ không thể sống nổi". Danh xưng "cậu mợ" mà ông bà dành cho nhau xuất phát từ cái nghĩa nhiều hơn cái tình.

Thành vợ thành chồng không qua một nghi lễ cưới hỏi nào, họ cùng dìu nhau đi khắp mọi nẻo đường để mưu sinh. Sóng gió chưa lúc nào ngưng đổ lên cuộc đời của họ, thế nhưng ngày nào còn sống, họ vẫn sẽ bước cùng nhau.

Mỗi ngày, hai ông bà chỉ bán được 100 tờ vé số, thu về hơn 100.000 ngàn đồng. Họ chỉ dám ăn cơm rau muối, chắt bóp từng đồng một để lo cho Long, thằng con trai 28 tuổi nhưng tâm hồn thì như đứa trẻ lên ba.

"Nhờ cái tiếng ông Tây mà chúng tôi bán được vé số. Sau này nhiều người biết, họ còn cho quà, tiền giúp đỡ chúng tôi rất nhiều trong cuộc sống", bà Bé tâm tình.

Những ngày này, khi dịch COVID- 19 quay trở lại với diễn biến phức tạp trong cộng đồng, ông Trung lo lắng mai này sẽ không thể đi bán vé số được. Như thế thì lấy tiền đâu sinh sống, lo thuốc men cho thằng Long. Hỏi ông có nghĩ đến một nghề nào khác kiếm cơm thay cho nghề vé số? Ông cười hiền hậu, hồn nhiên trả lời: "Tôi năm nay 72 tuổi rồi, sức đâu mà làm nghề khác. Trong mắt thiên hạ, tôi là người nước ngoài đi bán vé số cũng có cái hay, cái lạ. Tôi được nhiều người quan tâm lắm".■

Một thầy giáo dạy tiếng Anh giơ bảng cảm ơn vì đã được người dân giúp đỡ trong những ngày mắc kẹt ở Việt Nam bởi dịch bệnh COVID - 19

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Cảnh sát Toàn cầu tuần

Mỹ đẩy mạnh cuộc săn lùng gián điệp Trung Quốc

MINH TRANG *(Tổng hợp)*

Việc Mỹ và Trung Quốc cáo buộc lẫn nhau làm gián điệp cũng chẳng có gì đáng ngạc nhiên. Nhưng điều đáng nói là trong vòng một tuần, Washington liên lục đưa ra ánh sáng các vụ tin tặc, gián điệp Trung Quốc do thám và đỉnh điểm là quyết định yêu cầu Lãnh sự Trung Quốc tại Houston, Texas, đóng cửa, kéo theo đòn trả đũa của Bắc Kinh là đóng cửa lãnh sự quán Mỹ tại Thành Đô.

Lệnh truy nã Lý Tiểu Ngọc (Li Xiaoyu) và Đổng Gia Chí (Dong Jiazhi) trên trang web của FBI.

Liên tiếp xảy ra các vụ bắt giữ

Quyết định của Washington ngày 21-7-2020 về việc cho đóng cửa Lãnh sự quán Trung Quốc tại Houston như "tiếng sấm nổ bên tai" bởi đây là lần đầu tiên kể từ năm 1979 và kể từ khi Trung Quốc và Mỹ tái lập quan hệ, một tòa lãnh sự của Trung Quốc bị Mỹ yêu cầu đóng cửa.

Morgan Ortagu, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Mỹ, giải thích quyết định của Washington là nhằm "bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ và các thông tin cá nhân của người Mỹ", khẳng định "Mỹ sẽ không dung thứ cho việc Trung Quốc có những hành động vi phạm chủ quyền của Mỹ và đe dọa nhân dân Mỹ".

Theo giới quan sát, cuộc chiến của Washingtion chống gián điệp Trung Quốc đặc biệt gia tăng giữa lúc khủng hoảng COVID-19. Chỉ trong vòng một tuần, bắt đầu từ ngày 21-7, hàng loạt vụ việc liên quan đến gián điệp Trung Quốc bị Washington công bố.

Ngày 21-7, trong một thông cáo, Bộ Tư pháp Mỹ thông báo đã phát lệnh truy nã hai tin tặc Trung Quốc Lý Tiểu Ngọc (Xiaoyu Li) và Đổng Gia Chí (Jiazhi Dong). Hai người này hiện đang ở Trung Quốc và bị Mỹ cáo buộc đã tiến hành các cuộc tấn công tin tặc nhắm vào hàng trăm tổ chức phi chính phủ, công ty công nghệ cao, định chế và cơ quan hành chính của Mỹ và 10 quốc gia khác, trong đó có Đức, Anh, Bỉ, Úc, Nhật, Hàn Quốc … trong suốt hơn 10 năm. David L. Bowdich, Phó giám đốc FBI, khẳng định: "Hai tin tặc này hoạt động dưới sự chỉ đạo của cơ quan tình báo Trung Quốc".

Ngày 23-7, Bộ Tư pháp Mỹ lại thông báo đã bắt giữ một người phụ nữ Trung Quốc tên là Juan Tang, 37 tuổi, chuyên gia về bệnh ung thư, đến học tập, nghiên cứu tại đại học California từ tháng 1-2020. Trước đây, bà Tang làm việc trong một quân y viện của Trung Quốc. Sau khi bị FBI phát giác dùng hộ chiếu giả, che giấu mối liên hệ với quân đội Trung Quốc khi xin visa nhập cảnh vào Mỹ nhằm mục đích do thám, Juan Tang đã đến ẩn náu ở lãnh sự Trung Quốc tại San Francisco, nhưng cuối cùng, bà Tang cũng bị Washington bắt.

Các chưởng lý liên bang tố cáo bà Tang là sĩ quan và là nhà nghiên cứu của bệnh viện của lực lượng không quân Trung Quốc. Nếu bị tòa kết tội, Juan Tang sẽ phải chịu án tù giam lên tới 10 năm và nộp phạt 250.000 USD. Trước khi bà Tang bị bắt, có ba nhà khoa học khác của Trung Quốc cũng bắt vì cáo buộc tương tự ở California và Indiana.

Cục điều tra liên bang Mỹ (FBI) cho biết, các nhà nghiên cứu Trung Quốc có quan hệ bí mật với quân đội nước này hiện đang hoạt động ở hơn 25 thành phố của Mỹ. Thông qua một loạt cuộc phỏng vấn, FBI tuyên bố, đã phát hiện được "một nỗ lực có phối hợp" của nhiều công dân Trung Quốc đang tiến hành nghiên cứu khoa học ở nước Mỹ nhằm "che giấu sự liên quan thực sự" với quân đội nước này.

Nghiên cứu COVID-19: mục tiêu mới của tin tặc, gián điệp Trung Quốc?

Với vụ hai tin tặc Trung Quốc Lý Tiểu Ngọc và Đổng Gia Chí, theo Bộ Tư pháp Mỹ, ngoài các bí mật liên quan đến các vệ tinh của quân đội, pin mặt trời và hóa chất …, kể từ khi dịch COVID-19 bùng phát, Lý Tiểu Ngọc và Đổng Gia Chí đặc biệt nhắm vào các doanh nghiệp nghiên cứu vaccine ngừa virus SARS-CoV-2. Theo chưởng lý liên bang phụ trách hồ sơ, mới đây, hai người này đã tấn công vào một số doanh nghiệp ở California, chuyên về nghiên cứu vaccine, điều trị và xét nghiệm tầm soát virus SARS-CoV-2, cũng như hai doanh nghiệp công nghệ sinh học ở Maryland và Massachusetts. Ngoài ra, phải kể đến tổ hợp y khoa lớn ở thành phố Houston, Texas, trong đó có Đại học y Baylor và Bệnh viện Houston Methodist.

Đài France Info trích dẫn ông Julian Barne, chuyên gia của New York Times, tác giả các bài điều tra về gián điệp Trung Quốc, theo đó kể từ khi COVID-19 xuất hiện, các hoạt động gián điệp đã tăng mạnh và "vào thời Chiến tranh lạnh, người ta đánh cắp các bí mật quân sự và các bí mật về công cuộc chinh phục không gian … còn hiện giờ, mục tiêu lớn bị nhắm đến là các nghiên cứu về vaccine".

Ngay từ hôm 13-5, Cảnh sát liên bang và Cơ quan an ninh mạng của Mỹ đã cảnh báo các nhà khoa học Mỹ đang nghiên cứu về virus SARS-CoV-2 về nguy cơ bị tin tặc Trung Quốc tấn công. Theo các nhà bình luận, rất hiếm khi Cảnh sát liên bang và Cơ quan an ninh mạng của Mỹ làm như vậy. Đến ngày 7-7, Giám đốc FBI Christopher Wray tố cáo Trung Quốc đang tìm cách gây hại cho công tác nghiên cứu của Mỹ về COVID-19.

Theo các chuyên gia, "Cuộc chiến gián điệp" của Mỹ chống Trung Quốc sẽ còn quyết liệt, nhất là trong bối cảnh cả thế giới đang ngóng chờ vaccine, niềm hy vọng để vượt qua đại dịch. ■

Thuy Sĩ mở cuộc điều tra chống lại Chủ tịch FIFA

CHI ANH

Một công tố viên đặc biệt đã đưa ra các thủ tục tố tụng hình sự chống lại người đứng đầu FIFA Gianni Infantino về các cuộc họp bí mật của ông với Tổng chưởng lý Thụy Sĩ.

Chủ tịch FIFA Gianni Infantino.

Những cáo buộc

Chủ tịch FIFA Gianni Infantino đang đối mặt với cáo buộc về các giao dịch của ông với Tổng chưởng lý Thụy Sĩ Michael Lauber, nhà chức trách cho biết hôm 30-7. Các công tố viên Thụy Sĩ trước đây đã tìm thấy dấu hiệu của hành vi tội phạm liên quan đến các cuộc họp giữa hai người này. Hồi cuối tháng 7, Tổng chưởng lý Michael Lauber đã từ chức sau khi tòa án tuyên bố rằng, trong khi văn phòng đang điều tra tham nhũng liên quan đến FIFA, Tổng chưởng lý đã cố gắng che giấu một cuộc họp với người đứng đầu FIFA và nói dối với các giám sát viên của mình tại Tòa án tư pháp Thụy Sĩ.

Hãng tin Reuters cho hay, ông Michael Lauber và Gianni Infantino bị cáo buộc đã gặp nhau bí mật 3 lần vào năm 2016 và 2017. Các cuộc họp được cho là đã diễn ra trong khi Văn phòng Công tố viên liên bang đang tích cực điều tra FIFA liên quan đến việc trao quyền đăng cai World Cup 2018 cho Nga và World Cup 2022 cho Qatar. Đến nay, cả ông Michael Lauber và Gianni Infantino đều phủ nhận mọi hành vi sai trái. Còn FIFA hồi tháng 4 đã nhấn mạnh rằng, các cáo buộc là "cố tình gây hiểu lầm và độc hại".

Tháng 5-2020, Ủy ban tư pháp của Quốc hội Thụy Sĩ đã tiến hành bỏ phiếu yêu cầu Tổng chưởng lý Michael Lauber rời bỏ chức vụ với 13 phiếu thuận và 4 phiếu chống. Hiện ông Michael Lauber đã chính thức nộp đơn từ chức, đang chờ Quốc hội bỏ phiếu bãi nhiệm. Tại buổi luận tội này, Tổng chưởng lý Michael Lauber đã bị thẩm vấn xung quanh các cáo buộc cho rằng ông đã có những động thái điều tra không phù hợp đối với các vụ án tham nhũng ở FIFA, đặc biệt liên quan đến Chủ tịch FIFA Gianni Infantino. Chủ tịch Ủy ban tư pháp Andrea Caroni khi đó khẳng định: "Phiên tòa luận tội được mở do có nghi vấn rằng bị cáo cố tình hoặc với sự bất cẩn nghiêm trọng đã vi phạm nghiêm trọng nhiệm vụ chính thức của mình, hoặc nói cách khác là mất khả năng thực hiện chúng".

Những người quyền lực

Ông Michael Lauber là một trong những người quyền lực nhất ở quốc gia Trung Âu. Trong khi đó, Chủ tịch FIFA Gianni Infantino là một luật sư được đào tạo cơ bản. Ông Gianni Infantino tiếp quản cơ quan quản lý bóng đá thế giới vào năm 2016 sau sự ra đi của người tiền nhiệm người Thụy Sĩ Sepp Blatter. Ông Sepp Blatter đã từ chức trong bối cảnh các cáo buộc tham nhũng gắn liền với các khoản thanh toán cho người kế nhiệm được cho là của ông, Chủ tịch UEFA lúc đó là Michel Platini.

Gặp gỡ báo chí hôm 30-7, ông Gianni Infantino vẫn khẳng định rằng việc gặp với Tổng chưởng lý Michael Lauber là "hoàn toàn hợp pháp và rằng FIFA đã hợp tác đầy đủ với cuộc điều tra. "Là Chủ tịch FIFA, đó là mục tiêu của tôi từ ngày đầu tiên và đó vẫn là mục tiêu của tôi, để hỗ trợ các cơ quan chức năng điều tra những sai phạm trong quá khứ tại FIFA. Các quan chức FIFA đã gặp gỡ các công tố viên ở các khu vực pháp lý khác nhau trên toàn thế giới vì những mục đích này. Những kẻ làm sai đã bị kết án nhờ sự hợp tác của FIFA, và đặc biệt là tại Hoa Kỳ, nơi hợp tác của chúng tôi dẫn đến hơn 40 kết án hình sự. Do đó, tôi vẫn hoàn toàn ủng hộ quá trình tư pháp và FIFA vẫn sẵn sàng hợp tác hoàn toàn với chính quyền Thụy Sĩ cho những mục đích này", ông Gianni Infantino nói.

Trước đây, Chủ tịch FIFA từng bày tỏ sự thất vọng của mình trước những cáo buộc về những hành vi sai trái của giới chức liên đoàn bóng đá thế giới cũng như các cuộc gặp với các công tố viên. "Điều làm phiền tôi một chút là từ ngữ về các cuộc họp bí mật. Không có gì bí mật khi gặp một công tố viên ở một đất nước văn minh. Chúng tôi rất vui khi được hợp tác với chính quyền Thụy Sĩ như chúng tôi làm với chính quyền trên toàn thế giới", ông Gianni Infantino bày tỏ. Nhưng theo giới quan sát, bản chất của những cuộc họp này là không có văn bản ghi lại và cả hai quan chức này đều giấu nhẹm thông tin nên mới dấy lên các nghi ngờ về việc có sự thông đồng với nhau. Người ta thậm chí còn suy đoán rằng cơ quan điều tra còn đang xem xét liệu có một cuộc điều tra hình sự về Chủ tịch FIFA và khả năng can thiệp vào các cuộc điều tra khác về FIFA với các đối tác hay không.

Thực tế ngành tư pháp Thụy Sĩ đã thực hiện thủ tục tố tụng đối với hơn 20 vụ việc tham nhũng kể từ sau cuộc đột kích vào khách sạn sang trọng Baur au Lac ở Zurich tháng 5-2015, dẫn đến việc bắt giữ một số quan chức điều hành FIFA và bước đầu bóc tách đường dây tham nhũng mua bán phiếu bầu quyền đăng cai World Cup cũng như bản quyền truyền hình nhiều giải đấu lớn ở châu Âu, Nam Mỹ và vùng CONCACAF.

Theo Football Leaks, trang web chuyên công bố những cuộc điều tra xuyên biên giới về "mảng tối" trong bóng đá thế giới với sự hợp tác của một số tổ chức truyền thông châu Âu, ông Michael Lauber có thể bị kết tội lạm dụng chức vụ, vi phạm bí mật công vụ, trợ giúp những kẻ phạm tội và kích động hành vi phạm tội. Cơ quan giám sát cho biết các hành vi và tố tụng hình sự khác cũng có thể được xem xét. Còn Chủ tịch FIFA Gianni Infantino thì bị nghi ngờ dàn xếp với Tổng chưởng lý Thụy Sĩ để che đậy bê bối tham nhũng của chính mình về một số hợp đồng bán bản quyền phát sóng các giải đấu lớn, thời ông này còn ngồi ghế Tổng thư ký UEFA.■

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Canhsat TOANCAUTUAN

Theo Cảnh sát giao thông đi bắt "ma men" cầm lái

Tối 1-8, Phòng Cảnh sát giao thông đường bộ - đường sắt (CSGT ĐB-ĐS), Công an TP Hồ Chí Minh đồng loạt ra quân xử lý hành vi vi phạm của người điều khiển phương tiện giao thông trên đường sử dụng chất kích thích và rượu, bia. Áp dụng quy định phòng dịch COVID-19, việc kiểm tra nồng độ cồn sẽ được thay từ phễu thổi sang ống thổi dùng một lần để đảm bảo an toàn. CSGT cũng sẽ được trang bị găng tay để bảo vệ an toàn. Chỉ trong thời gian ngắn, lực lượng chức năng đã phát hiện và xử lý nhiều trường hợp vi phạm. Đáng chú ý, thay vì chấp hành nhận lỗi, nhiều trường hợp vi phạm nồng độ cồn, khi Cảnh sát giao thông nêu rõ mức vi phạm và yêu cầu giữ xe, đã không chịu chấp hành...

Một số trường hợp bị kiểm tra nồng độ cồn.

Anh L.V.Tr (ngụ quận Thủ Đức) có chỉ số nồng độ cồn là 0,785 mg/lít khí thở, dọa bỏ luôn xe khi bị phạt.

PHÚ LỮ - NAM PHẠM

Nhiều đối tượng vi phạm tìm cách đối phó

22h đêm 1-8, tại giao lộ Trần Hưng Đạo - Nguyễn Văn Cừ (quận 1), Đội CSGT Bến Thành lập chốt chặn và tiến hành kiểm tra về nồng độ cồn đối với những người điều khiển xe máy tại khu vực này.

Bị CSGT yêu cầu dừng xe để kiểm tra, ông B.Q.T người nồng nặc mùi rượu bia, cho biết gia đình có đám hiếu nên "có uống một ít rượu" và đang trên đường về nhà riêng. Kết quả, ông T. có nồng độ cồn 0,82mg/lít khí thở. Đáng nói, trước khi vào chấp hành kiểm tra, ông T. đã cố tình nhấn ga bỏ chạy, nhưng lực lượng chức năng đã giữ lại được.

Lúc đầu ông T. nhận lỗi và chấp nhận bị phạt: "Tôi biết uống rượu bia lái xe là mình sai thì mình chấp nhận bị phạt. Phạt bao nhiêu tôi cũng chịu". Tuy nhiên, khi lực lượng CSGT giao biên bản và thông báo số tiền phạt hơn 7 triệu đồng cùng với tạm giữ phương tiện thì ông T. tỏ ra bất ngờ và hối hận khi sử dụng rượu bia mà tham gia giao thông. Người đàn ông này sau đó phải đón xe ôm để về nhà.

Tương tự, ông Đ.T.P điều khiển xe máy với biểu hiện say xỉn được CSGT ra tín hiệu dừng xe, vào làm việc. "Nhà tôi kế bên đây. Tôi uống yếu lắm, nhưng chiều tối tôi đi đám giỗ và có uống mấy lon bia", ông P. phân trần. Dù vậy, kết quả ông P. đã vi phạm nồng độ cồn ở mức 0,90mg/lít khí thở. Chưa kể ông P. còn bị lập thêm lỗi không mang theo bằng lái. Tổng số tiền ông P. phải nộp phạt hơn 7 triệu đồng.

Chỉ trong hơn 1 giờ, Cảnh sát giao thông đã kiểm tra và xử lý hơn 10 trường hợp, trong đó có 5 trường hợp là tạm giữ xe về vi phạm nồng độ cồn (đây là những trường hợp nồng độ cồn đạt đến 0.9mg/lít khí thở, theo Nghị định 100/2019/NĐ-CP về xử phạt vi phạm nồng độ cồn, các phương tiện này ngoài bị tạm giữ xe, người vi phạm còn phải chịu mức phạt từ 2 triệu đồng đến 8 triệu đồng tùy mức vi phạm và còn có thể tước bằng lái xe đến 24 tháng) và các trường hợp khác là đạt mức cho phép nhưng do không mang theo đầy đủ giấy tờ xe nên phương tiện cũng đã được đưa về trụ sở để xử lý.

Trong khi đó, tại chốt kiểm tra ở giao lộ Phạm Văn Đồng - Lê Quang Định (quận Gò Vấp) lúc 0h ngày 2-8, tổ công tác của Phòng Cảnh sát giao thông

phát hiện anh L.V.Tr (ngụ quận Thủ Đức) có biểu hiện say xỉn khi đang điều khiển xe đã ra tín hiệu dừng xe. Kết quả thổi nồng độ cồn, anh Tr. có chỉ số nồng độ cồn là 0,785 mg/lít khí thở. Tuy nhiên, người này sau đó từ chối ký tên vào biên bản vi phạm và cho rằng CSGT xử lý chưa thỏa đáng. Trình bày với CSGT, anh Tr. cho biết anh bị mất ví nên đã làm mất giấy tờ xe, nên không thể nói là không có giấy tờ xe. Dù cán bộ CSGT giải thích trong trường hợp quên mang, chủ xe có thể bổ sung vào hôm sau còn nếu đã mất giấy tờ sẽ được xem như không có nhưng anh này vẫn không đồng ý và tiếp tục phân trần. Tuy vậy, sau hơn 1 giờ thuyết phục, người vi phạm này cũng chịu ký biên bản, nhưng lại "văng ra" nhiều lời tục tĩu với CSGT trước khi ra về.

Phòng CSGT ĐB-ĐS Công an TP Hồ Chí Minh cho biết với những trường hợp cản trở, chống đối người thi hành công vụ, đơn vị sẽ dùng camera ghi nhận lại toàn bộ hoạt động trong ca công tác để làm căn cứ, xử lý theo quy định của pháp luật.

Ngoài những điểm chốt kể trên, đến rạng sáng 2-8, các tổ công tác Phòng CSGT ĐB-ĐS Công an TP Hồ Chí Minh tiếp tục tuần tra trên nhiều tuyến đường và lập biên bản hàng loạt người chạy xe vi phạm nồng độ cồn.

Trước đó, sáng 30-7, Đội CSGT Công an quận 9 kết hợp với các lực lượng Cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy, Thanh tra giao thông, cũng đã tổ chức kiểm tra lái xe tại khu vực cảng Phú Hữu. Chỉ trong buổi sáng, lực lượng chức năng đã kiểm tra 50 trường hợp lái xe, và phát hiện một lái xe dương tính với ma túy đá và một trường hợp không có giấy phép lái xe. Đồng thời, lập biên bản hai trường hợp, tạm giữ 2 xe ôtô (một xe đầu kéo, một xe tải thùng). Trong đó, tài xế dương tính với ma túy là Đinh Văn Thuận (SN 1992, ngụ ở thị xã Dĩ An, tỉnh Bình Dương) lái xe ôtô đầu kéo cho Công ty TNHH TM DV Dung Kim Long. Sau đó, CSGT đã giao tài xế Thuận cho Công an phường Phú Hữu lập hồ sơ xử lý…

Theo thống kê của Phòng CSGT ĐB-ĐS Công an TP Hồ Chí Minh, trong 6 tháng đầu năm 2020, đơn vị đã phát hiện, lập biên bản xử lý hơn 255.000 trường hợp vi phạm Luật Giao thông đường bộ; tước gần 26.000 bằng lái, tạm giữ hơn 31.000 xe vi phạm. Trong đó, có hơn 30.000 xe máy, còn lại là xe ôtô, xe ba và bốn bánh. Số tiền xử phạt vi phạm hành chính hơn 150 tỷ đồng; đặc biệt đã xử lý gần 13.000 trường hợp vi phạm nồng độ cồn, trong đó có gần 12.500 trường hợp là điều khiển xe môtô.

Ngoài ra, đơn vị đã thực hiện hiệu quả hai cao điểm tổng kiểm soát phương tiện, hai cao điểm tấn công trấn áp tội phạm, công tác phòng chống dịch bệnh COVID-19.

Một trường hợp bị kiểm tra nồng độ cồn.

Cảnh sát giao thông thực hiện nhiệm vụ kép

Trong đợt ra quân lần này, Phòng CSGT ĐB-ĐS Công an TP Hồ Chí Minh quán triệt cán bộ chiến sĩ làm nhiệm vụ kiểm soát và xử lý các hành vi vi phạm của người điều khiển xe trên đường mà trong cơ thể có chất ma túy, vi phạm nồng độ cồn nhằm chủ động phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn các hành vi vi phạm pháp luật khác, góp phần kiềm chế kéo giảm tai nạn giao thông. Phòng sẽ phối hợp với các Đội CSGT-TT Công an quận, huyện thành lập các tổ tuần tra kiểm soát để xử lý các hành vi vi phạm đối với người điều khiển phương tiện trên đường mà trong cơ thể có chất ma túy, vi phạm nồng độ cồn và các hành vi vi phạm khác theo quy định của pháp luật. Từ ngày 1-8 đến hết 30-9-2020, Phòng sẽ triển khai tuần tra, kiểm soát, ngăn chặn tình trạng thanh thiếu niên tụ tập, đua xe trái phép gây rối trật tự công cộng.

Lãnh đạo Phòng CSGT ĐB-ĐS Công an TP Hồ Chí Minh cho biết trong 6 tháng cuối năm 2020, đơn vị sẽ tiếp tục đẩy mạnh việc tuyên truyền tham gia an toàn giao thông. Đồng thời tăng cường bố trí lực lượng tuần tra kiểm soát đảm bảo trật tự an toàn giao thông, phòng ngừa, kéo giảm tai nạn giao thông, ùn tắc giao thông; tăng cường kiểm tra, xử lý nghiêm vi phạm về nồng độ cồn, chất kích thích, các hành vi chở quá tải trọng, lưu thông ngược chiều, đường cấm, khu vực cấm theo phương án bố trí lực lượng các tổ tuần tra kiểm soát công khai và các chốt kiểm tra hành chính; chủ động nắm và dự báo tình hình hoạt động của các đối tượng có hành vi vi phạm pháp luật trên các tuyến giao thông đường bộ, đường sắt; thông qua hoạt động tuần tra, kiểm soát và phối hợp với các đơn vị nghiệp vụ, kịp thời phát hiện và bắt giữ các loại tội phạm hình sự, kinh tế, ma túy, môi trường, các vi phạm pháp luật liên quan phòng, chống dịch bệnh COVID-19.■

Công an TP Hồ Chí Minh tăng cường kiểm soát, xử lý các hành vi vi phạm của người điều khiển xe trên đường có chất ma túy, vi phạm nồng độ cồn.

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Cảnh sát toàn cầu tuần

ĐƠN CA

Ít ngày sau khi lần đầu tập trung cùng đội U22 Việt Nam, Tiêu Exal trở thành tâm điểm bởi cái tên khác lạ cùng lý lịch có một không hai. Từ một cậu nhóc nghèo khó, không có một mái nhà nương thân, Tiêu Exal dần gây dựng tất cả bằng chính hai bàn tay. Ở tuổi 20, những gì anh đã trải qua là một câu chuyện dài ít ai có thể tưởng tượng ra.

Chuyên tâm tập luyện và học hỏi từ những bậc tiền bối đi trước là cách giúp Tiêu Exal nhanh tiến bộ.

Giấc mơ trưa của Tiêu Exal

Bị bố đẻ chối bỏ

Tiêu Exal lớn lên mà không hề biết mặt cha. Thuở nhỏ, những gì anh biết về cha mình chỉ là chút thông tin vụn vặt được kể lại từ mẹ. Ông là người Pháp, đến Việt Nam làm việc và cưới một cô gái bản địa, rồi vội vã ra đi. Mối liên kết duy nhất giữa Tiêu Exal và cha mình có lẽ chỉ là thông tin trên tờ giấy khai sinh.

"Mọi người hay gọi tôi là Việt kiều, nhưng thực chất nói như thế không đúng. Việt kiều là những người gốc Việt sinh ra và lớn lên ở nước ngoài, nhưng từ bé tôi đã luôn ở Việt Nam rồi", Tiêu Exal chia sẻ với giọng có phần chua chát. Lần duy nhất anh gặp cha ruột là cách đây hai năm nhưng trên thực tế, không hề có một cuộc hội ngộ cảm động nào diễn ra cả. Cha Tiêu Exal đã lấy vợ mới, có gia đình riêng ở Pháp, và ông cũng chẳng mấy để tâm đến đứa con ở Việt Nam nữa.

Hành trình tìm cha của Tiêu Exal là chuỗi ngày dài liên tục nhờ hỏi người thân, lục lại trong trí nhớ về các mối quan hệ tưởng chừng đã nguội từ lâu. Anh chỉ muốn cha ruột mình biết cậu con trai của ông ngày nào nay đã trở thành cầu thủ, theo đuổi giấc mơ chơi bóng chuyên nghiệp. Dù vậy, cha Tiêu Exal muốn giấu tiệt thông tin về anh với gia đình ở Pháp. Lý do khiến ông về thăm con trai chỉ là giải quyết nốt chuyện giấy tờ ly hôn với vợ cũ.

Tiêu Exal thuở thiếu thời.

Lớn lên không có cha bên cạnh, tuổi thơ Tiêu Exal chưa bao giờ được sống đủ đầy như bạn bè đồng trang lứa cả về mặt vật chất lẫn tinh thần. Nhà riêng là một thứ xa xỉ với hai mẹ con, bởi họ vốn chỉ quen sống trong căn phòng trọ rộng 12 mét vuông ở huyện Củ Chi. Mái tóc vàng cùng cái tên khác lạ (mẹ Tiêu Exal là người Việt gốc Campuchia) càng khiến anh thường xuyên bị bạn bè trêu chọc.

Nhưng trong cái rủi vẫn có cái may. Bị cha ruột lãng quên, bù lại Tiêu Exal có một người cha dượng thương yêu anh như con đẻ. Ông tìm thấy sự đồng cảm với mẹ anh từ những ngày sống trong nghèo khó, nên càng thương mến người phụ nữ một mình nuôi cậu con trai lai Tây ăn học nên người. Cá nhân Tiêu Exal cũng coi cha dượng như cha ruột, và khi biết ông không thể có con, anh lại càng thương ông nhiều hơn.

Bóng đá là lối thoát

Theo như Tiêu Exal chia sẻ, tên anh có nghĩa là bình an, hạnh phúc và may mắn. Dù vậy trong những ngày tháng cơ cực thuở nhỏ, cậu nhóc mang trong mình 3 dòng máu dần hiểu ra bản thân anh không thể thoát khỏi vòng lặp nghèo khó nếu sống dựa vào cha mẹ quá lâu.

Gia đình Tiêu Exal chưa bao giờ muốn anh trở thành một cầu thủ bóng đá, nhưng rồi cuối cùng phải đành chiều theo lựa chọn của cậu con trai đang tuổi ăn tuổi lớn.

"Hồi 10 tuổi, tôi tình cờ xem một chương trình dạy bóng đá trên truyền hình và bị cuốn hút lúc nào không hay. Từ đó ngày nào tôi cũng chạy đi đá bóng, có lần còn bị mẹ đánh vì mải chơi quá, nhưng mọi chuyện cuối cùng vẫn chứng nào tật ấy", Tiêu Exal hồi tưởng. Thể hình, thể chất tốt, lại chơi bóng thông minh nên anh lập tức trở thành cầu thủ trẻ của lò TP. Hồ Chí Minh sau 3 vòng sơ tuyển. Tuy nhiên đây mới chỉ là thời điểm bắt đầu cho chuỗi ngày khó khăn.

Mọi HLV đều công nhận khả năng chơi bóng của Tiêu Exal, nhưng ở tuổi 12, anh vẫn chỉ là một cầu thủ thiếu niên ở dạng tiềm năng. Màn "chào hỏi" của các anh lớn tại đội trẻ với cậu nhóc lính mới là tiết mục trấn lột sạch đồ ăn mang theo trong người. Mỗi ngày Tiêu Exal phải dần làm quen với việc giặt quần áo cho họ, cũng như nộp lại toàn bộ bánh sữa được mẹ gửi từ nhà lên nếu không muốn ăn đòn. Những ngày đầu trên sân anh cũng không thể theo kịp đàn anh hơn tuổi lẫn kinh nghiệm.

Ấm ức nhưng Tiêu Exal chưa bao giờ lên tiếng. Anh biết nếu gia đình nghe tin, họ sẽ không bao giờ cho anh theo đuổi ước mơ nữa. Thay vì kêu ca và đổ lỗi, cậu nhóc tuổi teen âm thầm cố gắng trong lặng lẽ. Hằng tuần anh một mình bắt xe bus từ Củ Chi lên trung tâm thành phố sống và sinh hoạt tự lập. Nhờ quãng thời gian đó, Tiêu Exal dần tôi luyện ý chí để rèn bản lĩnh vượt qua khó khăn.

Thời cơ đến

Ở môi trường bóng đá khốc liệt và hiếm khi nào tạo điều kiện cho những cầu thủ trẻ ra sân như V.League, cơ hội thi đấu của Tiêu Exal không nhiều. Đến năm 19 tuổi, anh vẫn chưa một lần được đôn lên đội một cùng các cầu thủ chuyên nghiệp. Tại giải đấu hiếm hoi có dịp ra sân là vòng chung kết U21 quốc gia 2019, Tiêu Exal cũng đen đủi gặp chấn thương nên gần như chỉ có thể xem các đồng đội thi đấu từ băng ghế dự bị.

Tháng 12 năm ngoái, Tiêu Exal được điền tên vào danh sách thi đấu giao hữu của CLB TP Hồ Chí Minh trước thềm mùa giải mới. Trước đối thủ là một đội bóng Hàn Quốc mạnh hơn hẳn cả về thể lực lẫn chiến thuật, Tiêu Exal chơi không tồi chút nào. Trên khán đài, HLV Chung Hae Song gật gù tán dương màn trình diễn của chàng cầu thủ trẻ có cái tên khá lạ tai này. Ngày hôm sau, anh trở thành một trong hai tân binh ở đội một CLB TP Hồ Chí Minh.

Với Tiêu Exal, cơ hội khoác áo một CLB ở V.League đến nhanh hơn anh nghĩ. Anh có dịp thi đấu bên cạnh những cầu thủ chuyên nghiệp mà trước đây vốn chỉ dám ngưỡng mộ quan sát từ xa. Phần nào bị ngợp bởi trình độ chênh lệch nên Tiêu Exal chưa có nhiều cơ hội chứng tỏ mình ở V.League, nhưng anh không quá bận tâm đến điều đó. Cầu thủ này vẫn cố gắng từng ngày và chờ đợi, tận dụng tối đa từng cơ hội được trao. Và ngày đó cuối cùng cũng đến.

Trong dịp tập trung đội U22 Việt Nam gần đây, Tiêu Exal lần đầu được tập trung. Anh lập tức có màn thể hiện khá ấn tượng giữa những cầu thủ hơn mình 1-2 tuổi. Sở hữu thế mạnh là thể hình, Tiêu Exal cũng có kỹ thuật cơ bản tốt để trở thành chốt chặn đáng tin cậy ở hàng tiền vệ. Tùy theo tình huống trên sân, anh còn sẵn sàng lùi về đá trung vệ khi được yêu cầu. Hành trình của Tiêu Exal chỉ mới bắt đầu, nhưng anh chắc chắn sẽ vượt qua giống như những gì từng làm trong quá khứ.■

Hỏi bạc đàn anh

Ngày mới chơi bóng, Tiêu Exal ngưỡng mộ Zinedine Zidane và muốn học theo phong cách thi đấu của "chàng hói". Nhưng theo thời gian, hình mẫu của anh dần thay đổi. Ở phạm vi quốc tế, Tiêu Exal học hỏi cách chơi của cựu tiền vệ Michael Carrick. Thay vì chơi nổi bật, mạnh mẽ ở tuyến giữa, anh muốn đóng góp một cách thầm lặng cho tập thể như Carrick từng làm ở M.U trước kia. Còn ở CLB, Tiêu Exal luôn cố gắng học hỏi ngay từ những người đàn anh chơi cùng vị trí như Hoàng Thịnh, Văn Thuận.

Cá nhân Hoàng Thịnh có thể không nhớ lần gặp mặt đầu tiên giữa anh và Tiêu Exal, nhưng cầu thủ trẻ sinh năm 2000 lại nhớ như in. Đó là lúc Hoàng Thịnh thi đấu ở AFF Cup 2014 với tư cách tuyển thủ quốc gia, còn Tiêu Exal là một cậu bé khiêng cáng trên sân. Chứng kiến phong cách thi đấu mạnh mẽ của tiền vệ xứ Nghệ, Tiêu Exal tập luyện nhiều hơn để không thua ai trong những pha tranh chấp tay đôi ở khu trung tuyến. Đến ngày tập chung với Văn Thuận, anh học thêm được sự điềm tĩnh trước mọi tình huống.

Tuy vậy, người "thầy" có ảnh hưởng nhiều nhất kể từ ngày Tiêu Exal khoác áo đội một CLB TP Hồ Chí Minh lại là Công Phượng. Mỗi lần được hỏi về người đàn anh, cầu thủ trẻ 20 tuổi lại tỏ ra đầy phấn khích. Công Phượng cũng dạy anh rất nhiều về thái độ tập luyện chuyên nghiệp cả trong lẫn ngoài sân cỏ, cũng như cách hành xử với đồng đội.

Trong kỳ chuyển nhượng giữa mùa giải vừa qua, Tiêu Exal đã thực hiện một bước đi táo bạo. Thay vì tiếp tục ở lại CLB TP. Hồ Chí Minh, anh quyết định đầu quân cho CLB Bà Rịa Vũng Tàu trong phần còn lại của mùa giải. Đến với CLB của HLV Trần Minh Chiến, Tiêu Exal sẽ có nhiều cơ hội ra sân thường xuyên hơn. Đó cũng là cách tốt nhất để giúp anh tiếp tục có suất lên tuyển quốc gia thay vì ngồi dự bị ở một CLB có quá nhiều cái tên thi đấu tốt ở vị trí tiền vệ trung tâm.

Tiêu Exal (số 4) có thể hình vượt trội so với các bạn ở lứa U15.

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Cảnh sát Toàn cầu tuần

Bế mạc Liên hoan nghệ thuật Sân khấu toàn quốc về "Hình tượng người chiến sĩ CAND" lần thứ IV:

Khép lại một kỳ liên hoan thành công

LINH NGUYỄN

Tối 2-8, Liên hoan nghệ thuật sân khấu toàn quốc về "Hình tượng người chiến sĩ CAND" lần thứ IV đã khép lại. Với những vở diễn đặc sắc của các đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp trong cả nước tham gia Liên hoan đã mang đến cho công chúng một không gian nghệ thuật thực sự cuốn hút, khắc họa rõ nét hình tượng người chiến sĩ Công an đang ngày đêm bảo vệ sự bình yên cho quê hương, đất nước.

Thượng tướng Bùi Văn Nam, Ủy viên Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ Công an và Thượng tướng Nguyễn Trọng Nghĩa, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị QĐND Việt Nam trao giải cho các nghệ sĩ đoạt Huy chương Vàng.

1. Liên hoan nghệ thuật sân khấu toàn quốc về "Hình tượng người chiến sĩ CAND" lần thứ IV do Bộ Công an phối hợp Bộ Văn hóa - Thể thao và Du lịch, Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam tổ chức với sự tham gia của 27 đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp trong cả nước tham gia với 33 vở diễn thuộc 4 thể loại (Kịch nói, Chèo, Cải lương và dân ca kịch), trong đó có 21 đoàn tham gia 1 vở diễn; 6 đoàn tham gia 2 vở diễn. Điều đó cho thấy sức hấp dẫn của đề tài hình tượng người chiến sĩ Công an đối với sân khấu. Theo Ban tổ chức, đây là một kỳ liên hoan có nhiều tác phẩm chất lượng tốt, được đầu tư kỹ lưỡng, chỉn chu, khắc họa đậm nét hình tượng người chiến sĩ Công an trên mặt trận đấu tranh phòng chống tội phạm, giữ bình yên cho đất nước. Đặc biệt, các tác phẩm tham gia Liên hoan đã góp phần xóa bỏ "định kiến" về một đề tài chính luận, khô cứng, đi vào khai thác những góc khuất đời thường, những tâm tư tình cảm của người chiến sĩ Công an. Đó là những câu chuyện xúc động đằng sau những chiến công, hay những tấm huy chương, giúp khán giả hiểu rõ hơn những hy sinh thầm lặng của các chiến sĩ Công an trong thời bình. Đặc biệt, liên hoan lần này, các tác giả không né tránh những đề tài "khó và nhạy cảm" như đấu tranh, phòng chống tham nhũng tiêu cực, cập nhật chủ trương lớn của Công an trong công tác đấu tranh, phòng chống tội phạm phi truyền thống như tội phạm công nghệ cao, tội phạm buôn tiền, tội phạm khủng bố… Có gần 10 vở tham gia Liên hoan khai thác từ nguồn kịch bản Trại sáng tác kịch bản sân khấu về đề tài "Vì an ninh Tổ quốc và Bình yên cuộc sống" do Bộ Công an tổ chức, trong đó, kịch bản "Vụ án Am bụt mọc" được nhiều đoàn lựa chọn dàn dựng với đủ các thể loại, kịch nói, dân ca, chèo và giành được giải thưởng cao tại liên hoan.

Cảnh trong vở "Bộ cảnh phục" giành Huy chương Bạc tại Liên hoan.

2. Có thể nói, hiếm có một liên hoan nghệ thuật nào mà các đêm diễn đều kín khán giả như vậy, dù đó là các loại hình nghệ thuật truyền thống bị coi là kén người xem như cải lương, dân ca, chèo. Đạo diễn, NSND Lê Hùng cho rằng, nên tổ chức liên hoan thường xuyên hơn, bởi qua đó, khán giả sẽ hiểu hơn những công việc và sự hy sinh, cũng như sự dấn thân dũng cảm của các chiến sĩ

Công an. Khi khán giả hiểu, họ sẽ yêu quý và trân trọng hơn công việc của các chiến sĩ Công an. Sân khấu chính là một phương thức hữu hiệu truyền tải đến khán giả những thông điệp nhân văn nhất, mà đôi khi, một vài bài tuyên truyền, hô hào không làm được. Bởi nó chạm đến cảm xúc, trái tim người xem.

Đạo diễn Bùi Như Lai, người giành giải "Đạo diễn xuất sắc nhất", chia sẻ: "Đề tài Công an là một đề tài hấp dẫn và còn nhiều khoảng trống để khai thác. Năm 2015, tôi tham gia Liên hoan với tác phẩm "Cho cuộc đời bình yên". Lần này là vở "Tái sinh" giành huy chương Vàng của Liên hoan. Tôi luôn đối diện với việc làm thế nào để khai thác hình tượng người chiến sĩ Công an trên sân khấu một cách hấp dẫn, mang tính đột phá nhất. Ngoài việc họ thành công, tài trí, dũng cảm, thì khi họ đối diện với cuộc sống đời thường cũng rất thú vị, đó là một mảng rất con người của họ. Chúng ta thường đi sâu vào công việc mà quên mất rằng họ cũng là một con người với đủ những cung bậc vui buồn của cuộc sống. Trong liên hoan lần này, tôi biết nhiều tác phẩm khai thác theo hướng con người đời thường, những góc khuất của người chiến sĩ. Điều đó sẽ hoàn thiện hơn vẻ đẹp của hình tượng người chiến sĩ Công an. Tôi cũng có kế hoạch đưa vở diễn công chiếu rộng rãi, nhất là tiếp cận với các bạn trẻ, sinh viên các trường đại học. Tôi nghĩ, thế hệ trẻ hôm nay cần suy nghĩ nhiều hơn về trách nhiệm và lý tưởng sống của mình, bởi ai cũng chỉ có một cuộc đời để sống, phải sống có hoài bão, có mơ ước hơn như các chiến sĩ trẻ trong "Tái sinh". Tôi rất muốn được lan tỏa thông điệp đó cho các bạn trẻ".

Thượng tướng Nguyễn Văn Thành, Ủy viên Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ Công an trao Huy chương Vàng cho các vở diễn.

NSND Trần Ngọc Giàu, trưởng Ban Giám khảo Liên hoan đánh giá cao chất lượng của các vở diễn năm nay. Ông nói: "Năm nay, các vở diễn được đầu tư kỹ lưỡng hơn, có sự phối hợp chặt chẽ giữa Hội Nghệ sĩ Sân khấu, Bộ Công an và các nhà hát, vì thế chất lượng vở diễn được nâng cao. Chúng ta không gặp những hạt sạn như trước đây, vì đề tài Công an khá đặc thù, đòi hỏi tính chuyên môn cao. Chất lượng của các vở diễn đã vượt ra khỏi một cuộc thi mang tính ngành, điều đó cho thấy sức hút của đề tài Công an. Các vở diễn đã đi vào đời sống tâm tư của các chiến sĩ Công an, những bi kịch, những nỗi đau mà họ phải đối mặt chứ không đơn thuần chỉ là những chiến công. Đó là cách tiếp cận nhân văn khiến tác phẩm đời hơn, chân thực hơn, mang hơi thở của cuộc sống đương đại. Tôi chắc chắn các nhà hát làm không chỉ để mang đi thi, có nhiều tác phẩm thực sự xúc động, sẽ chinh phục được trái tim khán giả. Vì thế, các nhà hát nên có kế hoạch công diễn đưa các tác phẩm này đến gần hơn với công chúng, giúp khán giả hiểu hơn về Công an, trân trọng những công việc vất vả và sự hy sinh thầm lặng của họ. Liên hoan cũng là dịp kích hoạt phong trào sáng tác kịch bản và dàn dựng các tác phẩm về đề tài Công an, một trong những đề tài đương đại hấp dẫn, làm phong phú, sâu sắc hơn những vấn đề của nghệ thuật".

Khép lại một kỳ Liên hoan nhiều thành công và cũng nhiều cảm xúc. Chắc chắn, với những đêm diễn kín khán giả ở Nhà hát Âu Cơ, Hà Nội, Liên hoan đã để lại những cảm xúc ấn tượng trong lòng khán giả và những người làm nghề, một lần nữa giúp họ hiểu hơn những giá trị và vẻ đẹp của hình tượng Công an. ■

Vở "Tái sinh" giành Huy chương Vàng tại liên hoan.

Ban tổ chức đã quyết định trao tặng 7 Huy chương Vàng, 9 Huy chương Bạc cho vở diễn; trao tặng 59 Huy chương Vàng, 72 Huy chương Bạc cho các nghệ sĩ. Ngoài ra, Ban Tổ chức còn trao Giải "Đạo diễn xuất sắc" cho NSƯT Bùi Như Lai (đạo diễn vở "Tái sinh" của trường Đại học Sân khấu điện ảnh Hà Nội); Giải "Tác giả xuất sắc" cho Trung tướng, nhà văn Hữu Ước (tác giả vở "Tiếng chuông" của đoàn Chèo Hưng Yên); Giải "Họa sĩ xuất sắc" cho họa sĩ Trần Hồng Vân (họa sĩ vở "Lằn ranh" của Nhà hát kịch Thành phố Hồ Chí Minh); Giải "Nhạc sĩ xuất sắc" cho NSƯT Bùi Đình Đắc (nhạc sĩ vở "Vụ án Am Bụt Mọc" của Trung tâm Bảo tồn và phát huy dân ca xứ Nghệ); Giải "Diễn viên thể hiện xuất sắc hình tượng người chiến sĩ CAND" cho diễn viên Ngô Lệ Quyên, vai "Thanh" trong vở "Bộ cảnh phục" của Nhà hát Tuổi trẻ Việt Nam. Ban Tổ chức tặng Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Công an cho nhiều tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong công tác phối hợp, tổ chức Liên hoan.

7 vở diễn đoạt Huy chương Vàng: "Nhân danh công lý" của Nhà hát Cải lương Trần Hữu Trang; "Tái sinh" của Trường Đại học Sân khấu Điện ảnh Hà Nội; "Vụ án Am bụt mọc" của Trung tâm Bảo tồn và phát huy di sản dân ca xứ Nghệ; "Ngày trở về" của Nhà hát Chèo Quân đội; "Tình bạn Công lý" của Sân khấu Lệ Ngọc; "Kẻ trộm" của Nhà hát Kịch Hà Nội; "Vẫn sống" của Nhà hát CAND.

9 vở diễn đoạt Huy chương Bạc cho các vở diễn: "Bộ cảnh phục" của Nhà hát Tuổi trẻ Việt Nam; "Lằn ranh" của Nhà hát kịch TP Hồ Chí Minh; "Những ngày không bình yên" của Nhà hát Kịch nói Quân đội; "Tiếng chuông" của Nhà hát Chèo Hưng Yên; "Đóa sen Việt" của Nhà hát Thế giới Trẻ; "Chuyện của Dung" của Trung tâm Văn hóa Nghệ thuật tỉnh Long An; "Bão ngầm" của Nhà hát Cải lương Việt Nam; "Búp bê không biết khóc" của Công ty TNHH HERO FILM; "Thầm lặng những chiến công" của Nhà hát Ca múa kịch Lam Sơn.

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Cảnh sát TOÀN CẦU TUẦN

Vaccine COVID-19 cuộc đua chưa kết thúc

NGỌC TRANG (Tổng hợp)

Tới thời điểm này, đại dịch COVID-19 đã làm hơn 18 triệu người nhiễm, gần 700.000 người trên thế giới thiệt mạng và đà lây lan vẫn không có dấu hiệu thuyên giảm, vaccine có lẽ là cứu cánh duy nhất để ngăn chặn virus SARS-CoV-2 đưa thế giới thoát ra khỏi cuộc khủng hoảng hiện nay. Từ đầu năm 2020 tới nay, các nhà khoa học và phòng thí nghiệm trên khắp thế giới đang lao vào một cuộc chạy đua với thời gian để tìm ra liều thuốc công hiệu, an toàn phòng ngừa COVID-19. Dù một số kết quả thử nghiệm lâm sàng gần đây tỏ ra khả quan, nhưng đến nay thế giới vẫn chưa có loại vaccine nào được coi là thành phẩm hoàn chỉnh. Cùng lúc, các cường quốc cũng lao vào cuộc chạy đua khốc liệt nhằm tìm ra liều thuốc quý tạo ra một cuộc cạnh tranh toàn cầu.

Thế giới đang trông chờ vaccine COVID-19.

Các kết quả thử nghiệm hiện thế nào?

Các thử nghiệm vaccine COVID-19 quy mô lớn đang được triển khai ở Anh, Mỹ và nhiều nơi khác nhưng không có cam kết về thời điểm vaccine sẽ được phê duyệt.

Trước đó, ngày 24-7, Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) thống kê hiện trên thế giới có 25 "ứng viên vaccine" đang được đánh giá trong những thử nghiệm lâm sàng ở người. Hiện mới có 4 ứng viên vaccine vào được vòng sâu hơn là "công đoạn 3", tức là được đánh giá hiệu quả trên quy mô lớn. Ứng viên mới nhất là của Công ty Moderna (Mỹ), công ty này đã bắt đầu giai đoạn cuối, trong đó sẽ thử nghiệm trên 30.000 người tình nguyện. Tiếp đến, dự án của Trung Quốc cũng bước vào công đoạn 3 từ giữa tháng 7. Đó là nghiên cứu của phòng thí nghiệm Sinopharm, đã được thử nghiệm ở Các tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất, với trên 15.000 người tình nguyện. Dự án thứ 2 của Sinovac, thử nghiệm trên 9.000 nhân viên y tế Brazil, có đối tác là Viện Nghiên cứu Butantan của Brazil. Dự án thứ 4 đang trong giai đoạn 3 là của châu Âu, do Đại học Oxfortd hợp tác với Công ty AstraZeneca (Anh và Thụy Điển) tiến hành. Vaccine đã được thử nghiệm ở Anh, Brazil và Nam Phi.

Các kết quả sơ bộ của hai ứng viên vaccine, một của Đại học Oxford, Anh (ở giai đoạn 1 và 2), và một của Công ty Cansino, Trung Quốc (ở giai đoạn 2) đã được công bố hôm 20-7 trên Tạp chí khoa học The Lancet. Kết quả được đánh giá khá khích lệ. Cả hai vaccine đều tạo được "phản ứng miễn dịch mạnh", sản sinh ra được kháng thể và bạch huyết bào T.

Ngoài ra, hai vaccine trên đều được người bệnh tiếp nhận tốt, không có phản ứng phụ nghiêm trọng nào được ghi nhận. Các phản ứng phụ thường xảy ra khi tiêm vaccine là đau đầu, sốt, mệt mỏi và đau ở vết tiêm chủng. Tuy nhiên, vậy vẫn còn quá sớm để rút ra kết luận bởi chưa biết các mức độ miễn dịch có thể bảo vệ trước nhiễm trùng, hay vaccine này có thể bảo vệ những người yếu bị nhiễm nặng COVID-19.

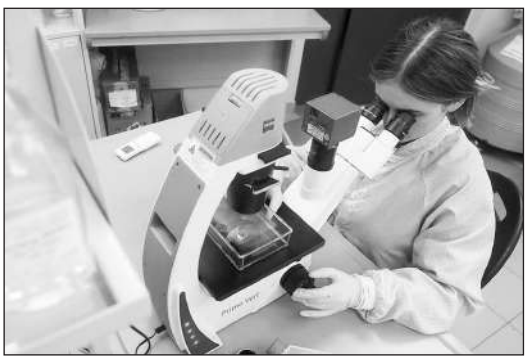

Nga tự tin có vaccine COVID-19 sớm nhất.

Mặt khác, một nghiên cứu của Anh công bố hồi giữa tháng 7 cảnh báo rằng, miễn dịch dựa trên kháng thể có thể biến mất chỉ trong vòng vài tháng đối với trường hợp COVID-19. Điều này có nguy cơ làm phức tạp hóa việc triển khai vaccine hiệu quả lâu dài.

Ngoài các thử nghiệm đã tiến hành, WHO cũng thống kê có 139 dự án nghiên cứu vaccine đang trong giai đoạn tiền lâm sàng.

Cuộc cạnh tranh giữa các nước lớn ngày càng khốc liệt

Hiện tiến độ nghiên cứu vaccine được thúc đẩy theo cách chưa từng có. Đặc biệt Trung Quốc, nơi virus SARS-CoV-2 xuất hiện, muốn là nước đầu tiên có vaccine. Việc gây quỹ quốc tế cũng được nhiều nước triển khai, cho phép các công ty có thể thực hiện nhanh quy trình sản xuất công nghiệp cùng lúc với các công việc bào chế vaccine.

Mỹ đã mở chiến dịch "Wapr Speed" (Trên tốc độ ánh sáng) để tăng tốc quá trình triển khai vaccine nhằm dành được ưu tiên tiếp cận vaccine cho 300 triệu dân Mỹ. Để làm được như vậy, Chính phủ Mỹ đã chi gần 6

tỷ USD cho các công ty bào chế dược Pfizer, Johnson&Johnson, AstraZeneca và còn đặt trước 2 tỷ USD với Tập đoàn Sanofi, GlaxoSmithKline cho các chương trình nghiên cứu và bào chế vaccine. Ngày 26-7, Nhà Trắng thông báo tăng gấp đôi tiền đầu tư lên gần 1 tỷ USD để hỗ trợ Công ty Moderna triển khai vaccine. Vài ngày trước đó, liên minh hai công ty Đức - Mỹ BioNTech và Pfizer cho biết Washington có thể sẽ rót cho họ 1,95 tỷ USD nhằm bảo đảm có được 100 triệu liều trong trường hợp vaccine của họ ra đời.

Tháng 4-2020, các hãng bào chế Sanofi và GlaxoSmithKline đã đưa ra sáng kiến chung về nghiên cứu, theo đó EU sẽ phải rót tiền dưới dạng đặt cọc trước để được cung cấp 300 triệu liều vaccine khi có. Các nguồn tiền của EU giúp chia sẻ rủi ro tài chính trong các khoản đầu tư lớn vào những dự án nghiên cứu. Vì vậy sau khi Vương quốc Anh đặt trước gần 60 triệu liều vaccine với Sanofi-GSK, Liên minh châu Âu (EU) cũng thông báo đã đặt trước được 300 triệu liều từ hãng bào chế dược phẩm Pháp Sanofi để có thể cung cấp cho 27 nước thành viên ngay sau khi vaccine COVID-19 được chính thức sản xuất. EU hiện có sẵn hơn 2 tỷ euro từ Quỹ "Công cụ hỗ trợ khẩn cấp". Với nguồn tiền này, EU dự tính có thể đấu với Mỹ trong cuộc đua đầu tư và thu gom vaccine. Với các nước châu Âu, mục đích là cố gắng chiếm lĩnh vị trí dẫn đầu trong cuộc chạy đua toàn cầu để có vaccine, tạo cho mình đủ sức nặng để được ưu tiên nhanh chóng tiếp cận vaccine tương lai từ các viện bào chế. Dù việc đặt trước chưa hoàn tất, nhưng nguyên tắc là Ủy ban châu Âu giải ngân một khoản tiền cần thiết để bảo dảm cho toàn bộ công dân 27 nước thành viên được tiếp cận công bằng với vaccine tương lai. Chiến lược này cũng giúp hỗ trợ vấn đề chủ quyền và đưa trở lại EU các năng lực nghiên cứu và sản xuất.

Bao giờ có vaccine?

Cuối tháng 7 vừa qua, Viện Nghiên cứu Gamaleya ở Moscow đã lên kế hoạch đăng ký với Bộ Y tế Nga loại vaccine ngừa COVID-19 khả dụng đầu tiên do họ bào chế trong hai tuần đầu tiên của tháng 8.

Theo ông Kirill Dmitriev, người đứng đầu Quỹ đầu tư trực tiếp của Nga (RDIF), loại vaccine này đã trải qua hai giai đoạn thử nghiệm và, dự kiến sẽ được đăng ký với Bộ Y tế Nga vào ngày 14-8. RDIF sẽ tham gia phát triển, sản xuất loại vắcxin này cùng Viện Miễn dịch học và vi trùng học Gamaleya chung với Tập đoàn Sistema của Nga.

"Chúng tôi có những quy trình thủ tục rất nghiêm khắc và họ sẽ phải tuân thủ tất cả những điều đó. Tôi rất tin tưởng vào loại vaccine mà tôi đã tiêm cho chính mình", ông Dmitriev nói.

Thử nghiệm tiêm vaccine COVID-19 cho một tình nguyện viên Nga.

Loại vaccine mà ông Dmitriev nói tới là một trong hai loại vaccine triển vọng nhất đang được phát triển tại Nga. Nó đã được thử nghiệm trên các tình nguyện viên là những quân nhân thời gian qua. Còn một loại vaccine thứ hai nữa đang được Trung tâm Nghiên cứu Vector tại Moscow phát triển và cũng trong lộ trình hướng tới kế hoạch sản xuất hàng loạt vào tháng 10-2020.

Các nhà khoa học Nga cho biết, vaccine COVID-19 được phát triển nhanh chóng bởi vaccine này là phiên bản sửa đổi của một loại đã được tạo ra để phòng ngừa các bệnh khác. Đây cũng là cách tiếp cận đang được nhiều quốc gia và nhiều hãng dược áp dụng trong phát triển vaccine COVID-19. Bộ Y tế Nga hiện vẫn chưa xác nhận ngày phê duyệt vaccine COVID-19 vào tháng 8. Bộ cho biết, nhân viên y tế tuyến đầu sẽ là những người đầu tiên được tiêm một khi vaccine mới được phê duyệt đưa vào sử dụng.

Tuy nhiên, các chuyên gia y tế cũng lo ngại việc rút ngắn thời gian thử nghiệm sẽ khiến các loại vaccine không đảm bảo chất lượng và có thể gây ra nhiều vấn đề về an toàn. Những lo ngại này là có cơ sở bởi trong thực tế, điều này đã xảy ra khi thử nghiệm với khỉ trong các lần triển khai vaccine phòng bệnh MERS-CoV và SARS, cũng do hai chủng virus Corona gây ra. Ở người, hiện tượng mắc bệnh nặng khi tiêm chủng cũng đã xảy ra trong những năm 1960 với một số loại vaccine phòng sởi, hay bệnh viêm phế quản ở trẻ sơ sinh. Các vaccine này sau đó đã bị hủy bỏ.

"Để cho phép sử dụng một loại vaccine phòng COVID-19, các thử nghiệm lâm sàng cần phải chứng minh được độ an toàn cao, tính hiệu quả và chất lượng tốt", Cơ quan quản lý thuốc châu Âu (EMA) cảnh báo. EMA nhận định có thể ít nhất phải đợi đến đầu năm 2021, một loại vaccine phòng COVID-19 mới có và được sản xuất với số lượng đủ dùng cho cả thế giới". Những người lạc quan nhất, bắt đầu là một số hãng dược, bảo đảm mùa thu này có thể có vaccine, nhưng nhiều chuyên gia vẫn tin là phải đợi ít nhất đến quý 1-2021.

Cuộc đua sản xuất vaccine COVID-19 giữa các hãng dược ngày càng khốc liệt.

Cho dù các nghiên cứu có thể đi đến đích với thời hạn dài hay ngắn, vẫn còn một câu hỏi cuối cùng, rất quan trọng là "Liệu mọi người có chấp nhận tiêm vaccine trong tâm lý hoài nghi ngày càng lớn đối với việc tiêm chủng?". ■

Số 526 - Ngày 4-8-2020 Cảnh sát Toàn cầu tuần

"Nước đen" đổ ra sông Bắc Hưng Hải.

Những chuyện buồn bên dòng Bắc Hưng Hải

NGỌC TRÂM

Khởi công từ những năm 1958, dòng sông Bắc Hưng Hải – một đại công trình thủy nông của Bắc Bộ là nơi cung cấp nước tưới cho hàng chục vạn hécta lúa và hoa màu của người dân Hà Nội, Hải Dương, Hưng Yên. Thế nhưng hiện tại, dòng sông này thường xuyên bốc mùi nồng nặc, nước đen đặc nổi bọt, nhất là các khu vực cống đổ ra từ khu công nghiệp. Đó cũng là nỗi sợ của hàng ngàn hộ dân sống dọc hai bên bờ sông mỗi khi dòng nước đen kịt ấy đổ về.

80/100 nóc nhà có người ung thư

Sau một ngày làm việc đồng áng vất vả trở về nhà, bà Vũ Thị Xuân – một người dân xóm Trại 1 (xã Đồng Than, huyện Yên Mỹ, tỉnh Hưng Yên) lại vội vàng dọn dẹp nhà cửa để quay lại bệnh viện chăm sóc cậu con trai 21 tuổi bị ung thư não. Đó là những công việc thường xuyên của người mẹ với vẻ bề ngoài lam lũ, nhìn già hơn cả tuổi thật cả chục tuổi kể từ khi con trai mình bị liệt nửa người từ khi mới học xong lớp 9.

Một đứa trẻ mới vừa học xong lớp 9 đã bị ung thư, đó không phải câu chuyện lạ tại xóm nhỏ dọc sông này bởi có tới 80/100 hộ dân có người phát hiện ra bị ung thư. Chỉ cho chúng tôi những hộ dân như vậy, bà Xuân cười buồn nói: "Giờ đếm hộ không có người ung thư có khi còn nhanh hơn nhiều".

Xóm Trại 1 này có khoảng 100 nóc nhà với một con đường đất nhỏ ngăn cách các hộ dân với dòng sông Bắc Hưng Hải. 40 năm về trước, nơi đây là đất giãn dân của thôn Xuân Tràng, chủ yếu dành cho những người vừa xuất ngũ về xây dựng gia đình.

Bà Vũ Thị Xuân than vãn về hoàn cảnh gia đình.

Mang chiếc ghế nhựa ra ven sông, anh Thuấn chua chát nói: "Phải tranh thủ mấy hôm nay đóng cống, nước không có mùi nồng nặc mà ngồi đây hóng gió. Nhìn nước sông hôm nay không đen nhưng đừng nghĩ nó sạch, mấy hôm trước cá chết, nổi trắng hai bên bờ sông, bốc mùi tanh nồng nặc. Có lẽ vì chính dòng sông này mà trong số 500 hộ của xóm Trại, chỉ có những hộ tập trung ở dọc bờ sông mắc căn bệnh ung thư".

Chỉ sang nhà bên cạnh, anh Thuấn cho biết đó là nhà của ông Bài, vừa mất được hơn 1 năm vì ung thư sau quãng thời gian dài trị xạ. Ông Bài 54 tuổi, cũng gọi là người có tuổi ở cái xóm nhỏ này. Những người khác có tuổi đã thành người thiên cổ gần hết, tuổi thọ của người dân xóm Trại 1 thấp hơn hẳn so với các xóm khác ở trong thôn. Đau đớn hơn cả đó là ngày càng có nhiều người trẻ tuổi mắc ung thư giống như con trai bà Xuân.

Người dân nơi đây lo ngại, có thể căn bệnh ung thư này một phần đến từ mùi hôi thối mỗi khi nước sông Bắc Hưng Hải chuyển đen, một phần có lẽ là do nguồn nước ngầm đã bị ô nhiễm. Xã Đồng Than vẫn chưa có nước máy nên mọi người đều sử dụng nước giếng khoan, nhưng có lẽ

"Những năm đó, chúng tôi có thể tắm rửa, giặt giũ quần áo và dòng sông Bắc Hưng Hải đã trở thành một phần kỉ niệm của thời trẻ con. Bố tôi vẫn thường kể rằng để có một suất ra ven sông thì mọi người phải tranh nhau bởi các ông bộ đội xuất ngũ luôn quan niệm rằng nhất cận thị, nhị cận giang", anh Nguyễn Văn Thuấn – một người dân tại xóm Trại 1 kể lại. Tuy nhiên, người cựu chiến binh trong lời kể của anh Thuấn đã về với tiên tổ vì căn bệnh ung thư, cô em gái 36 tuổi của anh cũng đang ở lằn ranh sinh tử khi phải chống chọi với căn bệnh này.

Mỗi người một bệnh, các hộ dân của xóm Trại 1 này là tập hợp của đủ các căn bệnh ung thư có thể thấy trên đời. Theo anh Thuấn, trong nhiều năm nay, đã có biết bao gia đình phải chuyển đi vì thứ mùi kinh khủng, cũng như những cái chết bất ngờ đang treo lơ lửng trên đầu mỗi người. Nhưng nhìn hoàn cảnh sống như vậy, nào có ai dám mua.

chỉ nước giếng khoan của xóm Trại 1 mới có nhiều cặn lắng. Hầu hết những hộ dân nơi đây đều phải lắp đặt máy lọc nước bên cạnh các biện pháp thông thường như bể lọc, bể lắng.

"Bể lọc thì dùng để sinh hoạt tắm rửa, còn các hộ đều phải dùng máy lọc để lấy nước ăn. Trước đây chúng tôi thường rửa bể 2 lần/năm, giờ phải rửa bể 4 lần/năm thì mới sạch hết cặn lắng. Mặc dù sự việc này đã được người dân kiến nghị, đơn từ nhiều lần nhưng vẫn chưa có ai lý giải cho những người dân nơi đây về sự độc hại của nguồn nước", anh Thuấn bức xúc.

Ngược dòng nước đen

Để tìm hiểu thêm về sự ô nhiễm của Bắc Hưng Hải, chúng tôi đã đi ngược dòng đến khu vực cống Xuân Quan, nơi nước sông Hồng đổ vào sông Bắc Hưng Hải khoảng 4km. Tại đây, ngôi nhà hai tầng của ông Nguyễn Tiến Oanh luôn trong tình trạng đóng cửa kín mít do một mặt giáp sông Cầu Bây với dòng nước đen ngòm, một mặt lại hướng ra sông Bắc Hưng Hải.

Chỉ lên những tấm bạt nhựa che chắn các ô thông gió của ngôi nhà, ông Oanh buồn bã nói: "Nếu không đóng cửa 24/24h như vậy thì gia đình chúng tôi không thể nào chịu được mùi hôi thối bốc lên. Nó kinh khủng đến mức phải bịt cả bạt lại mới ngăn được mùi xú uế, tanh hôi từ con sông tạt vào".

Dẫn chúng tôi ra sân giếng rồi mở bể chứa nước vẫn còn màu ánh đen, ông Oanh bức xúc: "Nước này đã lọc qua 3 lần rồi đấy, ai dám bảo nước sông không ảnh hưởng đến mạch ngầm. Sự ô nhiễm này mới chỉ bắt đầu từ năm 2010 chứ khi tôi về đây sống năm 1993, mọi thứ đều rất sạch sẽ".

Sự ô nhiễm của sông Bắc Hưng Hải còn được ghi nhận rõ nhất trong những buổi đi câu của ông Trần Đăng Xuyên – người dân thôn Báo Đáp (xã Kiêu Kỵ, Gia Lâm, TP Hà Nội). Cả một buổi trưa, thành quả của ông Xuyên đó là dăm con cá rô chỉ cỡ hai ngón tay. Đó là chuyện bình thường đối với những "cần thủ" còn bám trụ tại khu vực thôn Báo Đáp khi cá ngày càng ít về.

"Tôi mới đi câu lại khoảng nửa tháng nay, từ hôm tháo nước sông Hồng vào, quãng sông Bắc Hưng Hải sạch hơn được một chút. Tôi còn nhớ những năm trước tháng hai, tháng ba là tôi đã đi câu được rồi, mà còn có cá trê, cá chép to bằng bàn tay. Nhưng năm nay, suốt từ Tết đến giờ tôi mới đi câu lại được, đều là cá theo nước sông Hồng vào thôi. Chứ nước sông Cầu Bây mà xả ra là cá chết hết", ông Xuyên than thở.

Bà Nhinh đau buồn khi nói về cái chết của chồng.

Chỉ vào đám cá con câu được, ông Xuyên bảo chỉ làm thức ăn cho chó thôi, chứ giờ không ai dám ăn cá dưới sông này nữa. Bởi lẽ, nước sông khu vực này đem đi tưới rau còn không sống được thì cá sông ai dám ăn. Cách sông hơn trăm mét, nhưng những ngày dòng Bắc Hưng Hải đặc đen, khu nhà ông Xuyên vẫn "hứng" trọn mùi xú uế. Cả xóm, nhà nào nhà nấy cửa lúc nào cũng im ỉm, kín mít cả ngày lẫn đêm.

Để tìm hiểu vì sao nước sông Bắc Hưng Hải ngày càng ô nhiễm, nhiều thanh niên sống trong lưu vực đã hội tụ trên mạng xã hội để đi tìm câu trả lời. Là một thành viên trong nhóm, anh Thuấn cho biết nhóm này cũng cắt cử hơn 40 thành viên thường xuyên đi đi ngược dòng, tìm xem nguồn nào đã đầu độc dòng sông. "Thủ phạm" dường như cũng dần lộ diện trong lá đơn kêu cứu của bà con Hưng Yên, hai nguồn thải được chỉ ra là nguồn nước thải của khu công nghiệp Tân Quang (huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên) và nguồn nước thải của khu công nghiệp Sài Đồng (quận Long Biên, TP Hà Nội) chảy qua sông Cầu Bây rồi xả trực tiếp ra sông Bắc Hưng Hải qua cống Xuân Thụy (xã Kiêu Kỵ, huyện Gia Lâm, Hà Nội).

Dòng nước bẩn tại cống Xuân Thụy.

Ở cống Xuân Thụy, nước mặt sông Cầu Bây màu xanh nhưng ở chân cống, nước chảy ra cửa sông, đổ vào dòng Bắc Hưng Hải chỉ một màu đen đặc. Những ngày không xả, dòng nước đen vẫn đều đặn chảy, lấn dần màu nước sông Hồng đã được đổ vào sông Bắc Hưng Hải.

Còn khi tháo cống Xuân Thụy, nước Bắc Hưng Hải hoàn toàn bị nhuộm đen, bọt trắng nổi dài hàng trăm mét, có những đợt nước đen chảy ngược cả lên phía thượng nguồn, đến tận gần cửa cống Xuân Quan. Con sông chết này lượn qua các khu dân cư, bốc lên thứ mùi nặng hơn nhiều lần nước sông Bắc Hưng Hải. Đây cũng là con sông được xác định là nguyên nhân chính làm sông Bắc Hưng Hải nói riêng và hầu hết hệ thống thủy lợi Bắc Hưng Hải bị ô nhiễm nghiêm trọng.

Một nguồn thải khác đổ ra Bắc Hưng Hải cũng được xác định là kênh T2 - dòng kênh tiêu nước thải dân cư, bệnh viện, cụm công nghiệp của toàn bộ TP Hải Dương (tỉnh Hải Dương)… Trong 30 điểm xả thải đó, có những nguồn thải là các làng nghề, đặc biệt nhất là làng nghề tái chế nhựa Minh Khai (làng Khoai, thị trấn Như Quỳnh, huyện Văn Lâm, tỉnh Hưng Yên).

Trong ba năm gần đây, Cục Cảnh sát phòng chống tội phạm môi trường đã phát hiện hàng loạt vụ vi phạm xả thải chưa qua xử lý ra sông Bắc Hưng Hải. Hai năm nay, Hà Nội, Bắc Ninh, Hưng Yên, Hải Dương đã lập các điểm quan trắc tự động để kiểm soát các nguồn xả thải từ các cơ sở sản xuất công nghiệp. Tuy nhiên mức độ ô nhiễm chỉ giảm đôi chút so với khi chưa quan trắc tự động.

Đại diện Chi cục Bảo vệ Môi trường tỉnh Hưng Yên cho biết, hầu hết các mẫu phân tích trong mạng lưới quan trắc năm 2019 đều có thông số vượt nhiều lần so với quy chuẩn. Đầu năm 2020, tỉnh Hưng Yên cũng đã phát hiện và tạm dừng hoạt động của một số đơn vị do vi phạm xả thải chưa qua xử lý ra sông Bắc Hưng Hải. ■

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Cảnh sát TOÀN CẦU TUẦN

Ngã rẽ mới trong quan hệ Australia-Trung Quốc

KHÁNH CHI (Tổng hợp)

Những lời lẽ công kích nhau trên mạng xã hội giữa Đại sứ Australia tại Ấn Độ và Đại sứ Trung Quốc tại Ấn Độ đang dấy lên một đợt sóng căng thẳng ngoại giao mới giữa Canberra và Bắc Kinh.

Tàu hải quân Australia HMAS Parramatta (trái) cùng với các tàu chiến của Mỹ trên Biển Đông hồi tháng 4.

Giảm mạnh niềm tin

Theo tin từ hãng CNN, hơn một tháng sau khi có những căng thẳng liên quan đến thương mại khi Trung Quốc áp thuế với lúa mạch Australia và dừng nhập khẩu thịt bò từ 4 lò mổ lớn nhất nước này, quan hệ Bắc Kinh-Canberra tiếp tục xấu đi. Lần này, không chỉ có cuộc điều tra về đại dịch COVID-19 phủ bóng đen mà còn có thêm cuộc đấu khẩu lớn giữa Đại sứ Australia tại Ấn Độ và Đại sứ Trung Quốc tại Ấn Độ trong vấn đề Biển Đông. Cụ thể, trong bài trả lời phỏng vấn hãng tin ANI, Đại sứ Australia Barry OFarrell đã khẳng định rằng nước này bác bỏ các yêu sách của Trung Quốc về quyền lịch sử và các vùng nước nội thuỷ có liên quan đến Biển Đông; đồng thời cho rằng, những hành động của Trung Quốc trên thực địa đang làm mất ổn định tình hình, có thể kích động các hành động leo thang. Đại sứ Australia cũng cho biết, theo phán quyết của Tòa Trọng tài quốc tế năm 2016, các yêu sách của Trung Quốc về Biển Đông đã bị bác bỏ và Bắc Kinh phải tôn trọng phán quyết này. Chưa đầy 24h sau, Đại sứ Trung Quốc tại Ấn Độ Tôn Vệ Đông lập tức lên trang Twitter cá nhân bày tỏ sự phản đối. Lời qua tiếng lại, cuối cùng hai Đại sứ đã đấu khẩu trực tiếp với nhau trên mạng xã hội và có vẻ không ai chịu nhường ai.

Trong khi đó, ở một diễn biến khác, chính phủ Australia đã quyết định tiến hành hai cuộc điều tra bổ sung vào ứng dụng TikTok. TikTok là nền tảng video âm nhạc và mạng xã hội của Trung Quốc được ra mắt vào năm 2017, dành cho các thị trường bên ngoài Trung Quốc. TikTok cho phép người dùng xem các clip nhạc, quay các clip ngắn và chỉnh sửa chúng, đồng thời thêm các hiệu ứng đặc biệt vào các clip. Để tạo video nhạc của riêng mình, trước tiên người dùng chọn từ danh sách nhạc nền. Sau đó, ứng dụng ghi lại chúng trong khi chúng làm bất cứ điều gì chúng muốn trong sáu mươi giây. Ngày nay, Tik Tok là nền tảng video ngắn hàng đầu ở châu Á và là ứng dụng phát triển nhanh nhất thế giới. Tuy nhiên, thời gian gần đây, Tik Tok đang bị Mỹ và nhiều nước trên thế giới cáo buộc chia sẻ thông tin người dùng với chính phủ Trung Quốc. Tại Australia, nhiều nghị sĩ đã lên tiếng lo ngại về sự phát triển của ứng dụng này. Nghị sĩ Anthony Byrne, Phó chủ tịch Ủy ban tình báo và an ninh Quốc hội Australia còn ủng hộ TikTok bị cấm như một hành động trả đũa nếu Chính phủ Trung Quốc tiếp tục tấn công mạng hoặc ép buộc kinh tế chống lại Australia. Theo nhận định của các nhà phân tích, tuyên bố sẽ cấm Tik Tok của Mỹ và Ấn Độ cũng đang tác động đến sự tính toán của chính quyền Canberra.

Australia đã quyết định tiến hành hai cuộc điều tra bổ sung nhằm vào TikTok - là nền tảng video âm nhạc và mạng xã hội của Trung Quốc.

Một điểm đáng chú ý nữa là sự nghi ngờ Trung Quốc cũng đang ngày càng gia tăng ở Australia. Một cuộc khảo sát mới được Viện Lowy tại Sydney công bố cho thấy niềm tin của người Australia với Trung Quốc và Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình đã giảm mạnh do căng thẳng song phương gần đây. Cụ thể, số người Australia tin tưởng Trung Quốc hành động có trách nhiệm trên trường quốc tế giảm từ 52% năm 2018 xuống còn 23%. Số người Australia coi Trung Quốc là đối tác kinh tế giảm xuống còn 55% so với 82% năm 2018. 94% số người được hỏi nói rằng họ muốn thấy Australia giảm phụ thuộc kinh tế vào Trung Quốc và 82% ủng hộ các biện pháp trừng phạt quan chức Trung Quốc liên quan đến vi phạm nhân quyền. (Trung Quốc chiếm khoảng 1/4 giá trị thương mại của Australia. Các khoáng sản Australia được xuất khẩu tới

Trung Quốc để xây dựng ngành công nghiệp nặng và sản xuất năng lượng).

Đối đầu trong vấn đề quốc tế

Trên thực tế, quan hệ song phương Australia-Trung Quốc bắt đầu rạn nứt hồi năm 2017 khi Canberra đưa ra luật an ninh mới nhằm ngăn sự can thiệp của nước ngoài vào chính trị trong nước, đặc biệt là cấm Huawei tham dự vào quá trình xây dựng mạng 5G và mở rộng quyền hạn trong việc sát nhập các doanh nghiệp do nước ngoài sở hữu… Trung Quốc cho rằng luật này nhắm thẳng vào họ và vì thế đã có các biện pháp trả đũa. Ông Yun Jiang, Giám đốc Trung tâm chính sách Trung Quốc tại Đại học Quốc gia Australia nhận xét: "Trước đây, dù nổi giận với Mỹ, Trung Quốc đã cố gắng thân thiện hơn với các quốc gia khác. Tuy nhiên, Trung Quốc thấy lập trường của Australia trong quan hệ với Mỹ không lay chuyển, do đó Trung Quốc khó có thể sử dụng chiến lược tương tự với Australia. Và các động thái gần đây của Australia về việc điều tra nguyên nhân đại dịch COVID-19 đã khiến Trung Quốc bực mình". Vì thế, những tháng gần đây, Bắc Kinh đã áp lệnh trừng phạt thương mại vào các sản phẩm Australia, tuyên án tử hình công dân Australia và chế giễu liên minh lâu đời của Canberra với Washington.

Leo thang căng thẳng giữa hai bên tiếp tục gia tăng khi ngày 23-7, Australia gửi công hàm lên Liên Hợp Quốc (LHQ) bác bỏ các yêu sách chủ quyền phi lý của Trung Quốc tại Biển Đông; khẳng định các đòi hỏi này trái với Công ước quốc tế của LHQ về Luật biển năm 1982 (UNCLOS). "Chúng tôi không chấp nhận điều Trung Quốc nói. Về điều này, xin hãy lưu ý tới các công hàm phản đối số 22/HC-2020, số 24/HC-2020 và số 25/HC-2020 của Việt Nam cũng như công hàm 000192-2020 của Philippines", công hàm của Australia có đoạn viết. Viết trên tờ The Interpreter của Viện nghiên cứu Lowy, TS Bec Strating thuộc Đại học La Trobe (Australia) nhận định việc đệ trình công hàm lên LHQ vào thời điểm này "rất có ý nghĩa". "Ngôn từ của Australia có phần thận trọng hơn nhưng bám sát vào pháp lý hơn là các vấn đề hành vi. Australia từ lâu đã nêu rõ các tranh chấp trên Biển Đông cần được giải quyết theo luật quốc tế", TS Bec Strating nhận định. Còn GS Carl Thayer (ĐH New South Wales, Học viện Quốc phòng Australia) thì cho rằng thông điệp quan trọng của Australia là bác bỏ cả cơ sở pháp lý và lịch sử đối với các yêu sách của Trung Quốc tại Biển Đông. "Đây có thể được xem là sự đẩy lùi dành cho việc bành trướng của Trung Quốc về yêu sách biển ở Đông Nam Á và là một khởi đầu tốt cho Bộ Quốc phòng và Bộ Ngoại giao và thương mại Australia, bên cạnh việc nhắm vào các dự án của Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình", TS Sascha-Dominik Dov Bachmann – GS tại Trường luật Canberra, ĐH Canberra (Australia) nhấn mạnh.

Liên thủ đối phó?

Báo cáo của Viện chính sách The Henry Jackson Society (Anh) vừa công bố cho thấy, Australia đang phụ thuộc vào Trung Quốc trong các lĩnh vực quan trọng của nền kinh tế, hơn bất kỳ quốc gia thành viên nào khác trong liên minh tình báo Five Eyes (gồm Australia, Mỹ, Anh, Canada và New Zealand). Trong đó, Australia là quốc gia phụ thuộc chiến lược nhất vào Trung Quốc, với 595 loại hàng hóa quan trọng chiến lược, cao hơn bất kỳ quốc gia nào khác trong nhóm, trong khi con số này của Mỹ và Anh lần lượt là 414 và 229. Việc phụ thuộc tới 33% tổng thương mại quốc tế vào Trung Quốc khiến Australia dễ bị tổn thương, không chỉ bởi sự ép buộc kinh tế mà còn cả về cạnh tranh chuỗi cung ứng. Tuy nhiên, Australia lại có những lý do riêng để không quá vội vàng khuất phục trước "đòn cảnh cáo của Bắc Kinh". Nếu Trung Quốc càng cố tình dùng thương mại làm vũ khí gây sức ép, thúc đẩy trừng phạt thương mại đơn phương thì sẽ càng có ít tiếng nói ở Australia kêu gọi làm lành. Ngược lại, nó tạo thành động lực lớn để Canberra gia tăng tìm kiếm thị trường mới bên ngoài Trung Quốc và củng cố các liên minh.

Đại sứ Australia tại Ấn Độ Barry OFarrell trong cuộc trả lời phỏng vấn hãng ANI đã bác bỏ các yêu sách của Trung Quốc về quyền lịch sử và các vùng nước nội thuỷ có liên quan đến Biển Đông.

Đại sứ Trung Quốc tại Ấn Độ Tôn Vệ Đông "phản pháo" lại Đại sứ Australia tại Ấn Độ Barry OFarrell.

Cuộc tham vấn ngoại giao–quốc phòng thường niên giữa Mỹ và Australia diễn ra hồi cuối tháng 7 vừa qua là một minh chứng quan trọng bởi trong các cuộc nói chuyện, hai bên đều nhấn mạnh việc tìm hướng phối hợp đối phó với Trung Quốc. Theo Đại sứ Mỹ tại Australia Arthur B.Culvahouse Jr., Australia và Mỹ đang có cùng quan điểm về khu vực Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương tự do và rộng mở. Và trong bối cảnh Mỹ và Australia có nhiều động thái liên quan Biển Đông, một quan chức cấp cao Mỹ đã công khai bày tỏ muốn Canberra tăng cường các chiến dịch tuần tra tự do hàng hải ở vùng biển này, tương tự Washington. Theo tờ The Sydney Morning Herald, nhiều chiến lược gia kêu gọi các lực lượng của Nhật Bản và Ấn Độ tham gia cùng Mỹ và Australia trong tập trận chung ở Biển Đông nhằm kiềm chế tham vọng về yêu sách chủ quyền phi pháp của Trung Quốc. Chuyên gia Michael Shobridge tại Viện Chính sách chiến lược Australia còn đánh giá, đây là thời cơ để Canberra tham gia các chiến dịch tự do hàng hải chung với Washington, thách thức lại yêu sách chủ quyền phi lý của Trung Quốc ở Biển Đông. Việc chần chừ chỉ khiến Trung Quốc có thêm điều kiện tiếp tục các hành vi phi pháp và hung hăng ở vùng biển này. Một cuộc khảo sát cũng cho thấy, sự ủng hộ ngày càng tăng của người Australia đối với liên minh an ninh giữa Canberra và Washington (tăng 6 điểm, lên 78%) và 55% đánh giá mối quan hệ của Australia với Mỹ quan trọng hơn mối quan hệ với Trung Quốc. ■

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Cảnh sát Toàn cầu tuần

Khởi tố nhiều cán bộ liên quan đề án hỗ trợ người dân tộc Ơ Đu tại Nghệ An

Ông Lê Văn Sơn, Giám đốc Công ty CP Xây dựng Văn Sơn và Nguyễn Đình Thịnh, PGĐ Công ty CP Xây dựng Văn Sơn bị khởi tố về hành vi "Lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ".

BẢO LINH

Đề án hỗ trợ phát triển kinh tế - xã hội dân tộc Ơ Đu tỉnh Nghệ An được Chính phủ phê duyệt với tổng nguồn vốn 120 tỷ đồng, chia thành hai giai đoạn, giai đoạn 1 từ 2016 - 2020 và giai đoạn 2 từ 2021 - 2025. Trong đó ngân sách Trung ương hỗ trợ 108 tỷ đồng, ngân sách tỉnh 12 tỷ đồng. Địa điểm thực hiện tại bản Đửa, xã Lượng Minh và bản Văng Môn, xã Nga My (huyện Tương Dương) do Ban Dân tộc tỉnh Nghệ An xây dựng, quản lý thực hiện đề án, phối hợp với các sở, ngành và UBND huyện Tương Dương chỉ đạo, triển khai thực hiện. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai thực hiện đã lộ rõ nhiều sai phạm…

Sai từ quá trình xây dựng đề án

Trong báo cáo "Phần quá trình xây dựng Đề án" của Ban Dân tộc tỉnh Nghệ An thì bản Đửa, xã Lượng Minh và bản Văng Môn, xã Nga My (huyện Tương Dương) là hai xã được chọn thực hiện đề án. Trong đó, bản Đửa có 45 hộ với 231 nhân khẩu người Ơ Đu sinh sống. Thế nhưng, đầu năm 2019 khi "Đề án hỗ trợ phát triển kinh tế - xã hội dân tộc Ơ Đu tỉnh Nghệ An giai đoạn 2016 – 2025" sắp triển khai ở bản Đửa thì phát hiện tại bản này không có người Ơ Đu sinh sống. Vì vậy, UBND tỉnh Nghệ An ban hành quyết định rút bản Đửa ra khỏi đề án.

Trên thực tế, cả xã Lượng Minh chỉ có hơn 20 nhân khẩu là người Ơ Đu sống rải rác ở vài bản. Nhưng tại bản Đửa, xã Lượng Minh không có một người Ơ Đu nào sinh sống mà chỉ có 86 hộ với 378 khẩu đều là dân tộc Thái. Vậy câu hỏi đặt ra, việc thành lập các đoàn công tác, khảo sát, thẩm định về người Ơ Đu tại xã Lượng Minh, huyện Tương Dương được thực hiện như thế nào?

Việc xây dựng chuồng bò thiếu khoa học khiến người dân khó khăn trong việc dọn phân và tưới chuồng trại.

Để dẫn chứng cụ thể hơn về việc lập danh sách sai của Ban Dân tộc, ông Vi Xuân Đồng, nguyên Bí thư Đảng ủy xã Lượng Minh cho biết: "Trong thời gian làm Bí thư Đảng ủy xã từ năm 1983 và sinh sống qua nhiều đời, thế hệ, tôi khẳng định riêng bản Đửa không có người dân tộc Ơ Đu sinh sống ở đây mà chủ yếu là người Thái. Nên việc xác định có người dân tộc Ơ Đu sống ở đây trước và sau này là hoàn toàn không có cơ sở và sai hoàn toàn".

Theo báo cáo của Ban Dân tộc tỉnh Nghệ An, đề án được xây dựng trên cơ sở kế thừa số liệu khảo sát từ năm 2010 đến 2015 và niên giám thống kê huyện Tương Dương năm 2010 ở xã Lượng Minh. Tuy nhiên, đối chiếu với thực tế mà phóng viên thu thập được thì đề án này không trực tiếp khảo sát ở xã Lượng Minh mà chủ yếu thống kê trên giấy tờ. Bất hợp lý

ở đây là trong quá trình khảo sát người dân tộc Ơ Đu thì xã cũng như huyện Tương Dương đều không biết về vấn đề này.

Ông Trần Mạnh Cường, Phó Chủ tịch UBND xã Lượng Minh, cho biết: "Cả xã Lượng Minh chỉ có hơn 20 nhân khẩu là người Ơ Đu nằm rải rác ở vài bản trong xã. Tôi nhận công tác đến nay, xã cũng không trình, không báo cáo số liệu, đề xuất về hỗ trợ người dân tộc Ơ Đu".

Xây chuồng bò giá gần 510 triệu đồng/ chuồng

Đáng chú ý, trong mục hỗ trợ phát triển sản xuất này có mục hỗ trợ xây dựng chuồng trại gia súc theo quy hoạch lâu dài với số tiền hơn 12,4 tỷ đồng tại bản Văng Môn, xã Nga My (huyện Tương Dương). Trong đó, 5,1 tỷ đồng (bao gồm kinh phí vaccine tiêm phòng). Số tiền còn lại dành cho hỗ trợ sản xuất gồm: Hỗ trợ 280 con bê (cả kinh phí vaccine tiêm phòng) hơn 4,3 tỷ đồng; Hỗ trợ khai hoang, cải tạo đất sản xuất với kinh phí gần 5,3 tỷ đồng; Hỗ trợ cỏ, giống ngô, phân bón và các vật tư thiết yếu phục vụ nuôi, trồng và chế biến thức ăn cho gia súc, gia cầm hơn 1,5 tỷ đồng…

Với số tiền trên, chủ đầu tư đã cho xây dựng 67 chuồng nuôi nhốt bò giống cho 77 hộ. Trong đó, có 4 chuồng loại 1 gần 510 triệu đồng, 53 chuồng loại 3 hơn 7,24 tỷ đồng. Đặc biệt, có 10 chuồng loại 2 hơn 2,36 tỷ đồng. Điều này đồng nghĩa với việc một chuồng bò tương ứng gần 236 triệu đồng. Kích thước mỗi chuồng là 4,5 x 6,69m, chiều cao tường 2,7m. Trước và sau đều có hệ thống bạt cuốn che lạnh vào mùa đông, nền nhà bê tông. Phía trước là hành lang và máng đựng thức ăn... Sau khi lựa chọn được 77 hộ đủ điều kiện nuôi bò, 280 con bò giống đã được cấp phát cho các hộ ở đây nuôi. Như vậy, với 280 con bò giống, mỗi con bò giống có giá trị 15 triệu đồng được trao đến từng hộ dân.

Thế nhưng, nhiều người dân tại bản Văng Môn lại đang băn khoăn về giá tiền cũng như cân nặng của bò được cấp phát. Theo đề án, bò giống được duyệt 15 triệu đồng/con, nhưng nhiều hộ dân cho biết bò này bán ra thị trường chỉ có… 5 triệu đồng/con. Ông Lo Văn Trung - bản Văng Môn, xã Nga My, cho biết: "Mỗi con bò dự án được thông báo là 15 triệu đồng, tuy nhiên sau khi nhận được thì người dân thắc mắc tại sao bò nhỏ, nếu tính con to nhất trong đàn giá chỉ được 5 triệu đồng theo giá thị trường".

Cán bộ cơ quan Cảnh sát điều tra đọc quyết định khởi tố Nguyễn Tâm Long (ảnh trên) và Kim Văn Bốn (ảnh dưới) - hai cán bộ Ban Dân tộc tỉnh.

Cũng theo đề án này, tiêu chuẩn bò giống phải có trọng lượng 130 kg trở lên. Tuy nhiên, có hộ dân cho rằng, trong 4 con bò được cấp phát thì chỉ có 1 con đủ trọng lượng, nhiều con dưới 100kg. Nhiều người dân thắc mắc, với số tiền trên để mua con giống liệu có đúng với thực tế trong đề án hỗ trợ hay không?

Nói về hạng mục hỗ trợ con giống, đơn vị cung ứng là Công ty cổ phần Xây dựng Văn Sơn, có địa chỉ tại xã Quỳnh Văn, huyện Quỳnh Lưu, tỉnh Nghệ An, lý giải bò giống không đủ trọng lượng như tiêu chuẩn 130 kg trở lên là do khu nuôi nhốt của công ty chật, do dịch COVID-19 dài nên có thể bò ăn uống không được như lúc bò mới mua về(?). Bò giống được cấp thành 3 đợt, cán bộ thú y làm các thủ tục đúng quy trình như: bấm tai, tiêm phòng, lấy mẫu máu, nghiệm thu… trước khi bàn giao cho bà con.

Nhiều cán bộ bị khởi tố

Sau khi báo chí phản ánh, Ban Dân tộc tỉnh Nghệ An đã có văn bản giải trình và thừa nhận có thiếu sót trong quá trình tham mưu, lập và trình UBND tỉnh Nghệ An phê duyệt Đề án hỗ trợ phát triển kinh tế - xã hội dân tộc Ơ Đu tỉnh Nghệ An. Với nhiều tình tiết có dấu hiệu tội phạm hình sự, Công an Nghệ An đã vào cuộc xác minh làm rõ.

Ngày 23-7-2020, cơ quan Cảnh sát điều tra, Công an tỉnh Nghệ An khởi tố bị can Kim Văn Bốn, cán bộ Phòng Chính sách, Ban Dân tộc tỉnh Nghệ An, về hành vi "Tham ô tài sản".

Ngày 30-7, cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Nghệ An tiếp tục khởi tố vụ án "Lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ", khởi tố 3 bị can, gồm: Nguyễn Tâm Long, Quyền Trưởng phòng Chính sách dân tộc, Ban Dân tộc tỉnh Nghệ An; Lê Văn Sơn, Giám đốc Công ty CP Xây dựng Văn Sơn; Nguyễn Đình Thịnh, Phó Giám đốc Công ty CP Xây dựng Văn Sơn.

Ngày 31-7-2020, cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Nghệ An mở rộng vụ án "Tham ô tài sản" xảy ra tại Ban Dân tộc tỉnh Nghệ An và đã có các quyết định khởi tố bổ sung vụ án hình sự "Thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng", khởi tố bị can đối với Nguyễn Tâm Long, Quyền Trưởng phòng Chính sách dân tộc, Ban Dân tộc tỉnh Nghệ An, về hành vi "Thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng".

Theo cơ quan Công an, trong quá trình thực hiện đề án hỗ trợ phát triển kinh tế - xã hội dân tộc Ơ Đu, Kim Văn Bốn lợi dụng chức vụ quyền hạn được giao, thực hiện hành vi lập khống hồ sơ để rút tiền từ đề án. Cơ quan điều tra xác định số tiền mà ông Bốn chiếm đoạt được lên đến hàng trăm triệu đồng, gây thiệt hại nghiêm trọng cho tài sản của Nhà nước.

Hiện tại, cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Nghệ An đã ra quyết định tạm giam 4 tháng đối với bị can Nguyễn Tâm Long và Lê Văn Sơn; cấm đi khỏi nơi cư trú đối với bị can Nguyễn Đình Thịnh. Vụ việc đang được cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Nghệ An tiếp tục điều tra, làm rõ. ■

Số 526 - Ngày 4-8-2020 Cảnh sát Toàn cầu tuần

"Belgorod" sẽ trở thành nỗi ám ảnh dưới biển sâu

ĐỨC QUÝ (Theo Sputnik)

Bộ Quốc phòng Nga thông báo bắt đầu các cuộc thử nghiệm tàu ngầm hạt nhân "Belgorod". Tàu ngầm "Belgorod" trở thành phương tiện mang thử nghiệm hệ thống "Poseidon", được hạ thủy hồi mùa Xuân năm 2019. Tàu thuộc đề án 949A "Antey" (tương tự như tàu "Kursk"), được tái thiết kế đặc biệt trong đề án 09852 dành cho hệ thống "Poseidon", phương tiện không người lái có khả năng di chuyển ngầm dưới nước ở độ sâu rất lớn với tốc độ cao, có thể mang cả vũ khí hạt nhân và vũ khí thông thường, cho phép giáng đòn tấn công vào các nhóm tàu sân bay, các công trình ven biển và cơ sở hạ tầng.

Tàu ngầm "Belgorod" trước khi hạ thủy.

Luận chứng ngầm sâu

Mùa Xuân năm 2018, thế giới đã biết về bộ máy tấn công không người lái ngầm dưới nước của Nga, qua Thông điệp của Tổng thống Nga Vladimir Putin gửi Quốc hội Liên bang. Tuy nhiên, ngay từ tháng 12-2016, CIA đã đưa ra tuyên bố rằng người Nga vừa thử nghiệm loại tàu lặn biển sâu với trạm động lực hạt nhân. Kể từ đó, dự án này ở tâm điểm chú ý của tình báo phương Tây. Tên gọi "Poseidon" được chọn theo kết quả cuộc thi do Bộ Quốc phòng phát động trong cư dân Nga.

Bộ máy trông giống như một quả ngư lôi khổng lồ chính là tàu ngầm hạt nhân robot cỡ nhỏ. Theo đánh giá của các chuyên gia quân sự phương Tây, lượng giãn nước của con tàu robot này là hàng chục tấn. Với trọng lượng như thế, để vận chuyển nó chỉ có thể dùng tàu ngầm-phương tiện mang loại đặc biệt. Tháng 2-2019, có báo cáo xác nhận các thông số kỹ thuật của "Poseidon".

Tàu ngầm không người lái có tốc độ và mức lặn sâu mà các tuần dương hạm ngầm mang tên lửa cỡ "khủng" hiện đại nhất cũng không thể đạt tới. "Poseidon" có thể tự chủ tìm ra con đường tối ưu để đến đích ấn định. Với phạm vi hoạt động không giới hạn, nó đủ sức săn lùng mục tiêu lâu bao nhiêu cũng được và chờ thời điểm thích hợp để phóng ra đòn tấn công. Tất cả những đặc tính này khiến cho "Poseidon" gây khó hầu như không thể đánh chặn đối với hệ thống phòng thủ chống hạm ngầm của NATO. Và nếu nó tìm đến được bờ biển hoặc nhóm tàu của đối phương, thì kẻ thù sẽ có kết cục quá tệ hại. Bộ máy ngầm không người lái có thể mang cả đầu đạn thông thường lẫn loại đặc biệt là đầu đạn hạt nhân hoặc nhiệt hạch. Công suất của nó, theo quan điểm của các chuyên gia, ở mức đủ để biến một căn cứ hải quân thành tro bụi hoặc quét sạch nguyên cả một thành phố ven biển bằng trận sóng thần nhân tạo.

Tàu ngầm hạt nhân "Belgorod", sẽ gia nhập phiên chế Hải quân Nga cuối năm nay. Tàu ngầm được khởi công đóng từ năm 1992, nhưng thời điểm ấy không hoàn thành. 20 năm sau, Nga bắt đầu tái chế tạo tàu ngầm này theo dự án đặc biệt. Thân tàu kéo dài thêm 30 mét, còn lượng choán nước dưới ngầm đã tăng đến 30.000 tấn.

Một tính năng quan trọng của "Belgorod" là các trục truyền động cánh quạt, đảm bảo độ ồn ở mức thấp đặc biệt. Tức là con tàu dùng năng lượng hạt nhân có khả năng bí mật tiếp cận tuyến tấn công và phóng ra "Poseidon". Theo những dữ liệu khác nhau, một tàu ngầm-phương tiện sẽ đưa lên khoang từ 2 đến 6 bộ máy vũ khí ngầm không người lái siêu đẳng.

"Tàu ngầm với thuỷ thủ đoàn trên khoang dĩ nhiên là thứ vũ khí mạnh, nhưng cũng có hạn chế nhất định phải tính đến là yếu tố con người. Còn bộ máy "Poseidon" có thể liên tục trực chiến và thực hiện nhiệm vụ được giao vào bất cứ lúc nào. Bộ máy không người lái thuộc lớp này được điều khiển thông qua chương trình phần mềm được "khâu chìm" trong thân nó. Dễ hiểu là cần đề phòng khả năng phát sinh rủi ro khi đội "tin tặc quân sự" của đối phương cố gắng chặn chiếm quyền điều khiển. Nhưng theo các chuyên gia thiết kế, việc bảo vệ "Poseidon" khỏi sự can thiệp từ bên ngoài được đảm bảo ở mức tuyệt đối", chuyên gia quân sự Alexandr Zhilin giải thích.

"Poseidon" khiến phương Tây lo lắng

"Poseidon" của Nga đang khiến giới chính trị-quân sự Mỹ hết sức lo lắng. Hầu hết các nhà phân tích phương Tây đều đồng ý rằng bộ máy tàu ngầm không người lái dùng năng lượng hạt nhân với phần chiến đấu đặc biệt chính là lời đáp trả hiệu quả của Nga cho việc triển khai hệ thống phòng thủ tên lửa của Mỹ. Tuy nhiên, chuyên gia về tình báo và kiểm soát vũ khí Stephen Pifer cho rằng "Poseidon" sẽ không tạo ra thay đổi lớn trong cân bằng lực lượng chiến lược. "Siêu ngư lôi" Nga phải mất mấy ngày mới đến được bờ biển Mỹ, tựu trung là một thứ vũ khí nhất định của đòn tấn công trả đũa.

Dù sao người Mỹ không muốn để Nga sở hữu các hệ thống tấn công như vậy. Hồi đầu tháng 7-2020, Marshall Billingslea, đặc phái viên của Tổng thống Mỹ về kiểm soát vũ khí, đã gọi "Poseidon" và dự án tên lửa hành trình với động cơ hạt nhân "Burevestnik" là "những vũ khí khủng khiếp", cần phải đưa vào khuôn khổ Hiệp ước START-3. Và thêm vào đó cả tên lửa chống hạm siêu thanh "Zirkon". Nếu không, phía Mỹ sẽ từ chối gia hạn START-3. Tuy nhiên, khó có chuyện Moscow chịu khuất phục trước áp lực. ■

Ngày tàn của trùm ma túy

Jose Antonio Yepez

ĐỨC QUÝ (Tổng hợp)

Cuộc chiến băng đảng đã khiến bang Guanajuato trở thành nơi nguy hiểm với những cuộc tấn công trên đường phố.

Ngày 2-8, quân đội và cảnh sát Mexico đã bắt được Jose Antonio Yepez, có biệt danh "El Marro" (Búa tạ), thủ lĩnh băng Santa Rosa de Lima, và 4 tên đàn em. Cảnh sát cũng giải cứu được một nữ doanh nhân và tìm thấy kho chứa vũ khí khổng lồ của bọn tội phạm. Bộ trưởng An ninh Mexico Alfonso Durazo cho biết Yepez sẽ được đưa đến trại giam Altiplano, một nhà tù an ninh tối đa, nơi trùm ma túy Joaquin "El Chapo" Guzman bị giam giữ trước khi trốn thoát qua một đường hầm vào năm 2015.

Xét về độ nguy hiểm và liều mạng, "Búa tạ" không thua kém "bố già" Guzman. Ông Durazo cho biết Yepez bị bắt vì cáo buộc giết người và tham gia tội phạm có tổ chức. Địa bàn chính của băng đảng này ở bang Guanajuato, miền Trung Mexico.

Santa Rosa de Lima ban đầu chỉ là một băng nhóm chuyên ăn cắp nhiên liệu từ các đường ống bên ngoài nhà máy lọc dầu. Để lấy số má và tranh giành địa bàn làm ăn tại bang Guanajuato, đặc biệt là thị trường xăng dầu lậu béo bở tại bang này, nơi có nhiều hệ thống khí đốt và một nhà máy lọc dầu hoạt động, tháng 12-2017, Yepez quyết định tuyên chiến với nhóm New Jalisco Generation do El Mencho đứng đầu. Cuộc chiến băng đảng đẫm máu này đã khiến cho bang Guanjuato, nơi vốn là là trung tâm sản xuất ôtô của Mexico, từng được coi là một vùng đất an toàn so với các bang khác của nước này, và có nhiều người Mỹ nghỉ hưu quyết định đến đây sinh sống, trở nên nguy hiểm với những vụ thanh toán kinh hoàng.

Ngày 5- 2-2019, một nhóm thành viên của băng Santa Rosa de Lima đã lái xe tới một cửa hàng ôtô ở thành phố Guanajuato rồi xả súng máy như mưa nhằm vào các thành viên của băng nhóm New Jalisco Generation, trong cuộc chiến giành quyền kiểm soát hoạt động buôn bán dầu trái phép. Điều đáng nói là một trong các tay súng của băng nhóm Santa Rosa de Lima đã đeo camera Go-Pro để ghi lại cuộc thanh toán đẫm máu.

Tiếp đó, ngày 21-11-2019, bảy kẻ tấn công đeo mặt nạ và được trang bị vũ khí hạng nặng được cho là thành viên của băng đảng Santa Rosa de Lima đã lục soát các phòng trong Bệnh viện Đa khoa Salvatierra ở Guanajuato, miền Nam Mexico. Chúng bắt cóc một con tin và buộc anh ta phải giúp tìm mục tiêu, những tay súng di chuyển liên tục từ phòng này sang phòng khác trước khi thấy một bệnh nhân nằm trên cáng từ một phòng bên phải hành lang. Sau đó những tay súng này cùng bỏ chạy với bệnh nhân nam. Chỉ ít giờ sau đó, nạn nhân đã bị đánh đập dã man với nhiều bộ phận cơ thể của anh ta được tìm thấy rải rác dọc lề đường.

Cuối tháng 6-2020, một vụ đụng độ trên đường phố đã xảy ra giữa Santa Rosa de Lima và lực lượng an ninh Mexico sau khi nhóm này đốt phá hơn 20 chiếc xe và 6 doanh nghiệp của TP Celaya. Mới đây nhất, ngày 1-7-2020, một nhóm tay súng bất ngờ tấn công một trung tâm cai nghiện ở thành phố Irapuato, bang Guanajuato làm 24 người chết và 7 người bị thương, trong đó có 3 người đang trong tình trạng nguy kịch. Những hình ảnh chụp lại hiện trường sau vụ tấn công đã xuất hiện trên mạng xã hội. Theo thống kê của cảnh sát, chỉ riêng 6 tháng đầu năm 2020, đã có 2.293 vụ giết người đã diễn ra ở bang Guanajuato.

Với quyết tâm lập lại trị an, tháng 3-2019, một chiến dịch trấn áp có sự phối hợp giữa quân đội và cảnh sát địa phương đã được phát động, đặt mục tiêu cuối là bắt giữ "Búa tạ". Tuy nhiên, theo một số tờ báo địa phương, ông trùm đã trốn thoát bằng cách "độn thổ", chui xuống những đường hầm bí mật và cao chạy xa bay.

Hãng tin Reuters nhận định vụ bắt giữ "Búa tạ" sẽ giúp chính phủ của Tổng thống Lopez Obrador lấy lại uy tín. Nhà lãnh đạo này đã từng cam kết hạ thấp tỉ lệ phạm tội kỷ lục ở Mexico khi mới nhậm chức năm 2018. Tuy nhiên, bạo lực giết người vẫn cứ tăng kể từ khi ông lên nắm quyền. ■

Ông trùm Yepez bị bắt giữ sau cuộc đột kích.

Số 526 - Ngày 4-8-2020

Cảnh sát Toàn cầu tuần

Nước mắt người đàn bà khi đứa con không chịu nhận mẹ

Mẹ đi tù, Nguyễn Thị Thùy, SN 1991, trú tại 393 khu Dây Thép, thị trấn Đồng Đăng, huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn, tự dặn lòng mình đừng bao giờ bước vào vết xe đổ của mẹ. Thế nhưng cuộc hôn nhân không trọn vẹn khi tuổi đời còn quá trẻ đã khiến cô trầy trật trong việc kiếm tiền nuôi con để rồi trong một phút không giữ nổi mình, cô đã tham gia vào việc mua bán ma túy. Đối diện với bản án chung thân, Thùy đau đến thắt lòng khi đứa con nhỏ đã mấy lần vào thăm nhất định không chịu gọi Thùy là mẹ. Chứng kiến cảnh đó, bố Thùy chỉ lặng lẽ khóc.

Phạm nhân Nguyễn Thị Thùy.

Bước ngoặt định mệnh

Dáng cao dong dỏng, nước da trắng hồng và nụ cười bẽn lẽn, Thùy thu hút người đối diện ngay từ cái nhìn đầu tiên nhưng câu chuyện về cuộc đời cô cứ khiến người ta day dứt mãi. Bởi nó là một chuỗi những bi kịch nối dài.

Đang cải tạo với mức án chung thân tại Trại giam Hoàng Tiến, Thùy bảo: "Sống trên cuộc đời, có lẽ không ai dám chắc rằng mình sẽ không mắc lầm lỗi. Thậm chí có những lỗi lầm đã được cảnh báo, tận mắt chứng kiến, thậm chí còn là người trong cuộc nhưng rồi không hiểu sao vẫn giẫm chân vào". Giải thích về câu nói có vẻ như chiêm nghiệm này của mình, Thùy bảo bởi vì mẹ cô cũng đang trong trại cải tạo, cũng một tội mua bán, vận chuyển trái phép chất ma túy.

Thùy là chị cả trong một gia đình thuộc diện kinh tế khá giả, nhà lại chỉ có hai chị em nên việc học hành của con cái được cha mẹ quan tâm sát sao. Mặc dù được tạo điều kiện cho học hành tới nơi tới chốn nhưng lực học có hạn nên dù cô có đăng kí thi đại học nhưng nhiều lần thi cử vẫn không đỗ trường nào.

"Bố bảo tôi nghề mẫu giáo hợp với tôi nhưng tôi không thích trẻ con lắm mà thích làm diễn viên. Ngoại hình của tôi cũng tạm được nhưng để thi được vào một trường nghệ thuật nào đó thì ngoài hình thức ra, còn phải có khả năng diễn xuất mà cái đó thì tôi lại đuối. Tôi không biết đóng kịch, không biết nhập tâm vào nhân vật", Thùy tâm sự.

Gác lại chuyện học hành, Thùy quyết định tìm việc làm và trở thành nhân viên bán hàng cho một cửa hàng mỹ phẩm, thời trang cách nhà khoảng 30 phút đi xe máy. Thùy bảo công việc phù hợp với khả năng cũng như vóc dáng vẻ ngoài của mình nên khá thuận lợi, thu nhập đủ để cô chi tiêu. Cuộc sống của Thùy cứ thế yên ả trôi đi cho đến ngày cô gặp và đón nhận tình yêu của một chàng trai người Hà Nội. Chàng trai ấy, theo lời Thùy là một thanh niên Hà thành, theo bố lên Lạng Sơn mở công ty xây dựng. Họ quen nhau khi chàng trai tới cửa hàng của Thùy mua đồ và chỉ trong vòng vài tháng từ chỗ khách quen, họ trở thành người yêu của nhau.

Sau 3 tháng nhận lời yêu, Thùy đã trao thân cho chàng trai ấy với mơ ước về một gia đình yên vui, hạnh phúc. Đám cưới cũng được diễn ra như mơ ước của Thùy nhưng thực chất nó chỉ giống như một bữa ăn đông người bởi tiệc cưới có nhưng đăng ký kết hôn thì chưa. Thùy bảo do lúc đó cái thai trong bụng cô đã lùm lùm nên không thể trì hoãn. Thế nhưng tiệc cưới để giữ thể diện cho cô chứ chưa đầy một năm sau thì cả hai đã "đường ai nấy bước" vì chồng Thùy không chỉ lăng nhăng với nhiều cô gái khác mà còn bắt cô phải chấp nhận điều đó mới đăng ký kết hôn. Tổn thương vì bị xúc phạm nặng nề, Thùy bỏ về nhà.

Trở về nhà bố mẹ chờ ngày sinh nở và trong lúc chờ đợi, Thùy lại nghĩ cách kiếm tiền.

Khuôn viên cây xanh Trại giam Hoàng Tiến do các phạm nhân chăm sóc.

VĨNH HÀ

Cô buôn bán quần áo online. Nguồn hàng Thùy lấy chủ yếu ở bên Trung Quốc. Thùy bảo trong lúc không thể đi xin việc ở đâu được thì lợi nhuận từ việc bán hàng online cũng mang đến cho Thùy nguồn thu đáng kể. Lý giải về con đường phạm tội của mình, Thùy bảo rằng, thời điểm khi em bé chào đời, cũng là lúc việc làm ăn của cô ta rơi vào khó khăn và Thùy đã không thể vượt lên sự bí bách dù biết việc dính dáng đến ma túy đã có tấm gương tày liếp là bản án dài dằng dặc của mẹ.

Theo hồ sơ vụ án, vì có quen biết với Nguyễn Thị Huệ từ trước nên khoảng 19h ngày 28-10-2013, Thùy sang nhà Huệ chơi. Thấy Huệ không công không ăn việc làm ổn định, nhưng lại có thu nhập cao, Thùy bảo Huệ có việc gì thì cho Thùy tham gia làm để lấy tiền mua sữa cho con nhỏ mới sinh. Khoảng 20h cùng ngày, Huệ nhận được cuộc điện thoại bảo đi nhận "hàng" nên đã bảo Thùy về để khóa cửa ra đi. Sau khi nhận được hàng, Huệ đem về cất giấu rồi sáng hôm sau gọi Thùy bảo vận chuyển ra cửa khẩu Cốc Nam, huyện Văn Lãng (Lạng Sơn) làm thủ tục sang Trung Quốc. Thùy dùng dây chun ken nịt 4 bánh ma túy vào người rồi đến cửa khẩu Cốc Nam, trong lúc đang chờ làm thủ tục xuất cảnh thì bị lực lượng Công an kiểm tra, phát hiện, bắt giữ. Thùy khai 4 bánh ma túy của Nguyễn Thị Huệ. Người đàn bà này đã sang Trung Quốc và đợi Thùy mang ma túy từ thị trấn Đồng Đăng sang đó giao cho chị ta. Theo lời Thùy khai thì Huệ hứa trả công vận chuyển 2.000.000đ/bánh.

Đắng lòng vì con không chịu nhận mẹ

Thời điểm Thùy đang mang bầu cũng là thời điểm mẹ Thùy đang trong thời gian cải tạo về tội danh vận chuyển trái phép chất ma túy. Thùy chưa một lần hỏi mẹ lý do vì sao nhưng cô nghĩ chắc mẹ cũng có "nỗi khổ riêng".

"Tôi từng rơi vào tình trạng khủng hoảng tâm lí trầm trọng vì sự cố mẹ đi tù. Chuyện lỡ dở tình duyên đã lấy đi của tôi nhiều nước mắt nhưng việc mẹ đi tù khiến tôi sốc thực sự. Bố thì đi lái xe thời gian không cố định, em trai thì đi học xa nhà, mẹ thì tù tội không ai thăm nom… Bao nhiêu biến cố dồn dập khiến tôi có cảm giác tất cả mọi trách nhiệm đều do tôi gây ra. Chính trong thời gian tôi sinh nở, tiền không có thì mẹ gọi điện về bảo lên thăm nom. Tất cả mọi khó khăn dồn đến, cuộc sống của mình rơi vào cảnh bế tắc, không tâm sự, chia sẻ được với ai nên tôi đã làm liều...", Thùy chia sẻ.

Một tiết mục văn nghệ do các phạm nhân Trại giam Hoàng Tiến thực hiện.

Theo lời tâm sự của Thùy thì tính cách của cô với mẹ không hợp nhau vì cả hai cùng có cá tính mạnh mẽ và bảo thủ. Chỉ có bố là người Thùy hay tâm sự và chia sẻ khó khăn trong cuộc sống. Nhắc đến bố, đôi mắt Thùy bỗng ậng nước. Cô kể: "Hôm bị bắt Công an đến khám xét nhà, bố vơ vội mấy bộ quần áo đưa cho tôi. Ông cũng chẳng kịp nhìn xem bộ nào là của tôi, bộ nào là của mẹ, cứ thế lấy đưa trong vô thức. Vào trong trại, tôi giở ra mới biết là có cái nhầm của mẹ. Nhìn bố tôi đi không nổi, phải nhờ chú hàng xóm chở chạy theo xe của tôi, lòng tôi đau như xát muối. Bố tôi là người đàn ông đúng mực, chỉ biết kiếm tiền về cho gia đình. Nhìn bố mặt thất thần ngồi sau xe chú, tôi ân hận lắm".

Cho đến giờ, Thùy vẫn nhớ như in câu nói của bố tại phiên tòa xét xử. Hôm đó, khi được phép nói chuyện với con gái, bố Thùy đã khóc rồi bảo: "Sao bao nhiêu việc con không làm, lại làm việc đó… Mẹ con đã như thế! Sao con lại lao theo…". Thùy bảo cô chỉ biết khóc vì không thể trả lời nổi.

Thùy bảo, những ngày đầu về trại, Thùy đã không ít lần tủi thân khi thấy mọi người có gia đình thăm gặp còn mình thì không. Nhưng lúc gia đình xuống thăm, Thùy lại không kìm lòng được. Thùy bảo: "Ngày xuống trại được 2-3 hôm nhớ bố, nhớ con quá không chịu được tôi xin gọi điện về nhà, giục gia đình xuống thăm. Đến khi nhìn thấy bố, thấy em trai và nhất là đứa con bé bỏng, tôi lại không sao ngăn được những dòng nước mắt. Thấy tôi nhạt nhòa nước mắt, đứa con cứ trân trân nhìn lạ lẫm chứ không cho bế cũng không gọi mẹ; đến cả việc để mẹ nó ôm vào lòng mà nó khóc thét lên rồi đẩy hắt ra. Cái cảm giác lúc đó đau lắm".

Về Trại giam Hoàng Tiến cải tạo ở đội may đến nay đã được hơn 4 năm, Thùy bảo cô thành thạo tất cả các công đoạn của một dây chuyền máy may, từ cắt, vắt sổ, may đến thùa khuy, đơm cúc,… cô đều làm được. Lý do là vì ngày ở nhà, mẹ Thùy có mở tiệm may mặc nên lúc rảnh rỗi cô cũng ra phụ giúp mẹ nên biết việc. Chỗ nào chưa biết thì cô tự mày mò học. Chính vì sự chăm chỉ ấy mà Thùy luôn được xếp loại cải tạo khá. Cô hy vọng với sự chăm chỉ, quyết tâm cải tạo của mình sẽ được nhìn nhận để sớm được giảm án, trở về với gia đình.

"Con tôi giờ cũng 5 tuổi rồi, mỗi lần gọi điện về cũng biết nói chuyện, kể nhiều thứ lắm nhưng nó chỉ nhận mẹ qua điện thoại thôi chứ giáp mặt là không chịu gọi. Nó bảo mẹ nó đi làm xa lắm, còn lâu mới về. Nó không chịu nhận tôi là mẹ nó vì trong tưởng tượng của nó, chỗ mẹ nó làm là một công xưởng và không có nhiều Công an. Đau lòng lắm nhưng không thể giải thích cho con hiểu ngay được, đành phải chờ thêm một thời gian nữa. Khi làm mẹ rồi, tôi mới nhận ra tấm lòng của bố mẹ dành cho mình lúc nào cũng bao la, rộng lượng và nhẫn nhịn. Nhất là bố tôi, tôi chỉ biết thầm cảm ơn bố và cầu mong cho ông được khỏe mạnh để làm chỗ dựa cho mẹ con tôi…", Thùy chia sẻ.

Cô bảo chính sự ân cần động viên của người bố tuyệt vời và ánh mắt trong veo ngời sáng của đứa con nhỏ mỗi khi gặp mặt đã trở thành động lực để cô quyết tâm cải tạo. Thùy nhận ra con đường phía trước còn rất nhiều chông gai nhưng là con đường cô buộc phải đi hết.

"Người ta bảo ngã ở đâu phải đứng dậy từ đấy. Tôi không hiểu lắm. Tôi chỉ nghĩ đơn giản rằng mình đã làm sai thì phải sửa, không ai có thể làm thay được. Nhiều lúc nhớ nhà, nhớ con nhưng không làm thế nào được, đành phải lên thư viện trại đọc sách cho vơi bớt…", Thùy bộc bạch.

Và cô mong bố mẹ hãy hiểu và tha thứ cho cô để cô yên tâm cải tạo, sớm tới ngày trở về đoàn tụ với gia đình. ■

Số 526 - Ngày 4-8-2020 Cảnh sát Toàn cầu tuần

Bí mật kẻ chuyên đánh bom thư

MẠNH THẮNG

Theodore John Kaczynski từng là thần đồng toán học nhưng lại từ bỏ sự nghiệp khoa học tươi sáng để phản đối quá trình công nghiệp hóa, thúc đẩy chính phủ nguyên thủy. Trong thời gian hơn 20 năm (1969- 1995), Theodore John Kaczynski đã đánh bom thư giết hại 3 người và làm bị thương 23 người khác. Giờ đây hắn đang bị phạt tù chung thân trong nhà tù Florence ở bang Colorado, Mỹ.

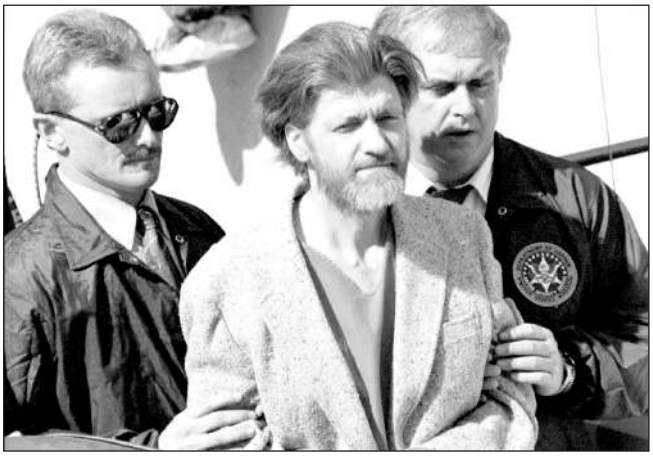

Nhân viên FBI dẫn giải đối tượng John ra khỏi nơi cư trú.

Những quả bom thư bí ẩn khiến FBI đau đầu

Ngày 25-5-1978, người ta tìm thấy một bưu kiện gói bọc cẩn thận ở lối vào bãi đậu xe của Đại học Illinois tại Chicago, Mỹ, với địa chỉ người nhận là Giáo sư E. J. Smith thuộc Học viện Bách khoa Rensselaer. Do không có người nhận nên gói bưu kiện trên được hoàn trả cho người gửi ghi ở phía ngoài: Giáo sư Buckley Crist của Đại học Northwestern. Từ chỗ vô cùng ngạc nhiên khi nhận được gói bưu kiện mà mình chưa từng gửi đi, Giáo sư Crist chuyển sang nghi ngờ. Ông liền báo cho cảnh sát khu vực Terry Marker.

Đến nơi, Marker nói đùa rằng không khéo đây lại là một quả bom. Mấy giây sau lời nói ấy ứng nghiệm, cùng với thao tác mở bưu kiện của Marker, một tiếng nổ vang lên khiến viên cảnh sát trở thành nạn nhân đầu tiên của chuỗi 16 vụ đánh bom thư sau này. Dẫu không mất mạng như một số nạn nhân sau này, nhưng Marker đã phải vào viện điều trị một thời gian vì những vết thương mà quả bom thư gây ra, nặng nhất là ở cánh tay trái.

Ngày 9-5-1979, một gói hàng lại trong tình trạng không người nhận, nhưng được thiết kế tinh vi hơn và tiếng nổ cũng to hơn. Nạn nhân là John G. Harris, một sinh viên tốt nghiệp Đại học Northwestern. Các chuyên gia vũ khí cho rằng trong lần đánh bom thư này, mục đích chính của kẻ chủ mưu là hù dọa, nên hắn không chú trọng đến tính sát thương của quả bom. Nhờ đó, Harris đã giữ được tính mạng của mình.

Nửa năm sau, một quả bom xì khói trong khoang hành lý của chiếc Boeing 727 thuộc chuyến bay số 444 của Hãng hàng không American Airlines từ Chicago đến thủ đô Washington D.C, buộc tổ lái phải hạ cánh khẩn cấp. Do trục trặc ở bộ phận tính thời gian, nên quả bom đã không thể phát nổ và chỉ làm cho 12 hành khách ngồi gần khoang hành lý bị sặc khói phải đưa vào bệnh viện điều trị. Dẫu vậy, nó cũng khiến nhiều người Mỹ phải lo lắng về an ninh hàng không và đặt vụ án đánh bom thư vào tay FBI. Kết luận sơ bộ mà FBI đưa ra là kẻ thủ ác thường nhằm vào các mục tiêu nằm trong trường đại học và hãng hàng không. Những quả bom hắn sử dụng đều được làm bằng tay, đặt trong hộp gỗ và ngụy trang dưới dạng bưu kiện.

Dù rất cố gắng, nhưng FBI vẫn không tìm thêm được manh mối nào. Những vụ đánh bom thư tiếp tục xảy ra: Năm 1980 một vụ; năm 1981 một vụ; năm 1982 hai vụ; năm 1985 bốn vụ; năm 1987 một vụ; năm 1993 hai vụ; năm 1994 một vụ và năm 1995 một vụ. Nạn nhân bị sát thương

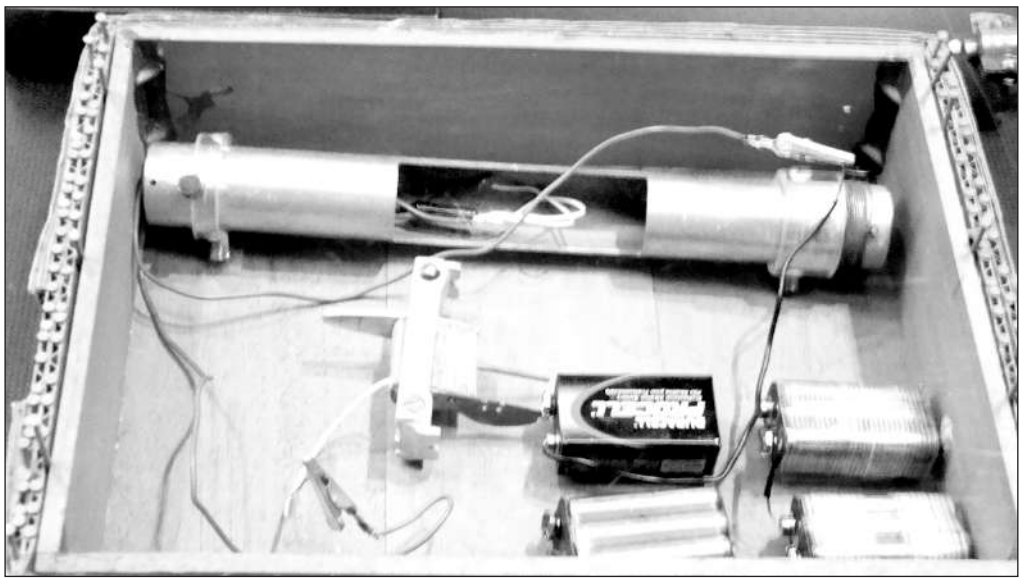

FBI tái tạo một quả bom thư của kẻ thủ ác trưng bày tại Newseum hiện không còn tồn tại ở Washington, DC.

nghiêm trọng đầu tiên là John Hauser, một sinh viên đã tốt nghiệp Đại học Berkely. Bưu kiện chứa bom phát nổ làm anh này mất bốn ngón tay và bị hỏng một mắt. Năm 1985 cũng ghi nhận trường hợp bị chết bởi bom thư đầu tiên. Đó là Hugh Scrutton, chủ một cửa hàng cho thuê máy tính ở Sacramento (California). Ông bị giết bởi một quả bom thư ở bãi đậu xe.

Sau 6 năm tạm dừng hành động tội ác, kẻ khủng bố tiếp tục đánh bom trở lại vào năm 1993. Bom thư được gửi đến cho David Gelernter thuộc Đại học Yale làm vị Giáo sư chuyên ngành khoa học máy tính này bị thương cả hai tay. Cũng trong năm 1993, một vụ đánh bom thư khác đã xảy ra khiến nhà di truyền học Charles Epstein thuộc Đại học California thủng màng nhĩ và mất ba ngón tay. Trên các vỏ hộp đựng bom bắt đầu xuất hiện hai chữ "FC" (viết tắt của chữ "Freedom Club" - Câu lạc bộ Tự do).

Kẻ thủ ác phá vỡ sự im lặng trước đây, lên tiếng nói rằng hắn thuộc "nhóm vô chính phủ" FC và thừa nhận trách nhiệm về chuỗi các vụ đánh bom xảy ra từ năm 1978. Hắn cũng bắt đầu gửi nhiều thư, bài viết của mình đến các báo nhằm công bố "những nguyên nhân" đằng sau các vụ tấn công khủng bố. Đến khi hắn đe dọa sẽ làm nổ một máy bay cất cánh từ sân bay quốc tế Los Angeles năm 1995, FBI mới thực sự xem việc bắt giữ "kẻ hủy diệt" này là ưu tiên hàng đầu. Một chân dung phác họa nghi can với khuôn mặt có vẻ hăm dọa, mũ trùm đầu, đeo kính râm được đăng tải rộng rãi trên các phương tiện truyền thông.

Giáo sư lập dị

Năm 1995, kẻ thủ ác gửi thư tới một số nạn nhân cũ của hắn cùng bản "tuyên ngôn" 35.000 từ mang tên "Xã hội công nghiệp và tương lai của nó". Hắn ra điều kiện sẽ ngừng chiến dịch khủng bố bằng bom thư nếu các báo và tập san lớn đăng toàn văn bản tuyên ngôn trên. Khi mọi người đang tranh cãi liệu có nên đáp ứng yêu cầu của kẻ thủ ác hay không thì hắn lại gửi thêm một bức thư nữa đe dọa sẽ tiếp tục ra tay giết người. Cuối cùng, tờ Thời báo New York và tờ Bưu điện Washington đã vào cuộc với hi vọng khi bản "Tuyên ngôn" được đăng tải, ai đó sẽ nhận ra văn phong của kẻ thủ ác, từ đó lần ra manh mối để bắt giữ hắn.

Ngày 19-9-1995, bản "Tuyên ngôn" của kẻ thủ ác xuất hiện trên mặt báo. Cuối tháng 9 năm đó, vụ án kẻ đánh bom thư có bước chuyển quan trọng. Tuy nhiên, nó lại đến rất tình cờ, từ một lần dọn nhà. Số là trong lần thu dọn đồ đạc để chuẩn bị bán nhà ở bang Illinois, David Kaczynski tìm thấy mấy cái hộp cũ, trong đó đựng giấy tờ, bản thảo của người anh trai John Kaczynski. Đọc những bức thư John viết gửi cho báo chí từ những năm 1970 phản đối sự lạm dụng công nghệ, David phát hiện có một số đoạn giống với bản "Tuyên ngôn" của tên đánh bom thư đăng tải trên tờ Thời báo New York và tờ Bưu điện Washington.

Ngày 3-4-1996, John bị bắt ở Lincoln, Montana trong tình trạng đầu bù tóc rối, lôi thôi lếch thếch trông không giống một vị giáo sư đại học chút nào. Ngoài các thiết bị, vật liệu để chế tạo bom thư tìm thấy trong ngôi nhà gỗ xập xệ nơi John sống, các điều tra viên còn thu được bản gốc viết tay của bản "tuyên ngôn".

FBI đảm bảo với David rằng họ sẽ không tiết lộ danh tính của anh và John sẽ không biết rằng chính cậu em trai đã bán đứng mình. Nhưng rất nhanh sau đó, qua một nguồn tin tới nay vẫn chưa được xác định, kênh truyền hình CBS News đã phát đi thông tin về người đã cung cấp manh mối chính xác để tóm cổ kẻ đánh bom thư John Kaczynski. Trong tình thế không mong đợi, David đã tặng số tiền thưởng của FBI cho gia đình các nạn nhân của anh mình. Sau khi John bị bắt, người ta dần dần hiểu được tại sao hắn lại theo đuổi trò chơi giết người bằng bom tự tạo.

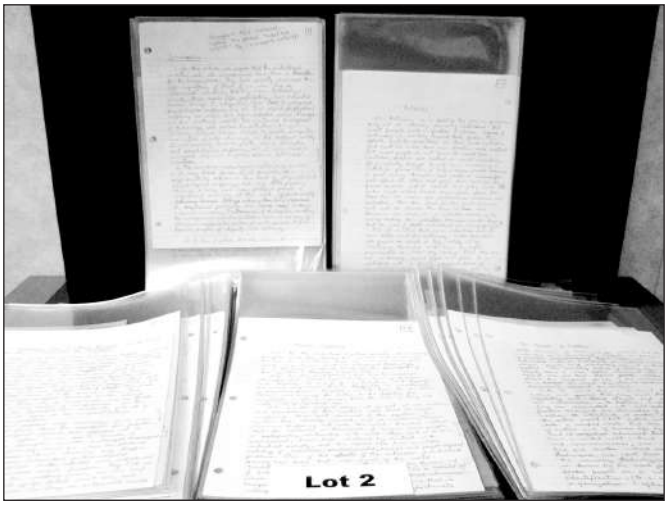

Một bản thảo viết tay về xã hội công nghiệp và tương lai của Kaczynski.

Từ nhà khoa học tài năng thành kẻ khủng bố

John sinh năm 1942 ở Chicago, Illinoi, là con của Wanda Theresa và Theodore Richard Kaczynski, những người lao động bình thường.

Từ năm lớp 1 đến lớp 4, Kaczynski học ở trường Tiểu học Sherman ở Chicago. Mọi người đánh giá hắn là một đứa trẻ "khỏe mạnh" và "ngoan hiền". Năm 1952, cả nhà chuyển đến ở vùng ngoại ô phía Tây Nam Illinois. Kaczynski được kiểm tra IQ và đạt được 167 điểm khi chỉ 10 tuổi.

Lên trung học, Kaczynski bắt đầu say mê môn Toán, dành hàng giờ liền để giải quyết các vấn đề toán khó. John tham gia vào một câu lạc bộ với những người có niềm yêu thích giống mình. Kaczynski được nhảy cóc qua lớp 11, tốt nghiệp trung học ở tuổi 15 và được nhận học bổng của Đại học Havard năm 1958 ở tuổi 16.

Năm 22 tuổi, John bảo vệ thành công luận văn thạc sĩ và sau đó ba năm là luận án tiến sĩ chuyên ngành số học. Năm 1968, John trở thành một trong những giáo sư trợ giảng trẻ nhất Đại học Berkeley ở California. Tương lai đang rộng mở thì John đột ngột xin thôi việc về ở ẩn ở Lincoln, Montana, tách biệt với cộng đồng, trong căn nhà gỗ do chính hắn dựng lên, không điện, không nước máy.

Năm 1978, John đến làm việc cùng bố, ông Theodore Richard Kaczynski và David ở một nhà máy cao su. Vốn không ưa gì cuộc sống bên ngoài, rất nhanh sau đó, John lại bỏ việc và trở về căn nhà gỗ hẻo lánh.

Tuy nhiên, cuộc sống tự do tự tại của John không kéo dài được lâu khi các vùng đất hoang dã ngày càng thu hẹp bởi sự phát triển của ngành công nghiệp. John mất lòng tin vào sự nghiệp cải cách xã hội và cho rằng bạo lực là cách duy nhất để làm giảm tốc độ công nghiệp hóa. Để thực hiện ý đồ của mình, hắn tích cóp những đồng tiền trợ cấp do gia đình gửi cho để mua đất, dựng kho chuẩn bị cho chiến dịch đánh bom thư. Nhưng cái mà hắn đạt được chỉ là sự ghẻ lạnh của xã hội đối với một kẻ gieo rắc sự hoang mang và thương tích cho đồng loại.

Năm 1998, John ra tòa và bị kết án tù chung thân không được hưởng quyền kháng án vì tội giết người bằng bom thư. ■

DUY LỢI
VÕNG XẾP - GHẾ GIƯỜNG XẾP - GIÁ PHƠI ĐỒ XẾP - GIÁ PHƠI KHĂN XẾP
SÀI GÒN: (028) 3834 6888 - 3834 6999 - HÀ NỘI: 59 Tô Vĩnh Diện, Phường Khương Trung, Quận Thanh Xuân, ĐT: (024) 3753 0011 - 3753 0033 - Hotline: 0903 03 03 03 - 0933 888 888 - 0934 888 888 - www.duyloi.com

Không có gì mà ầm ĩ cả

COVID.19: Nói và làm ở bên Tây

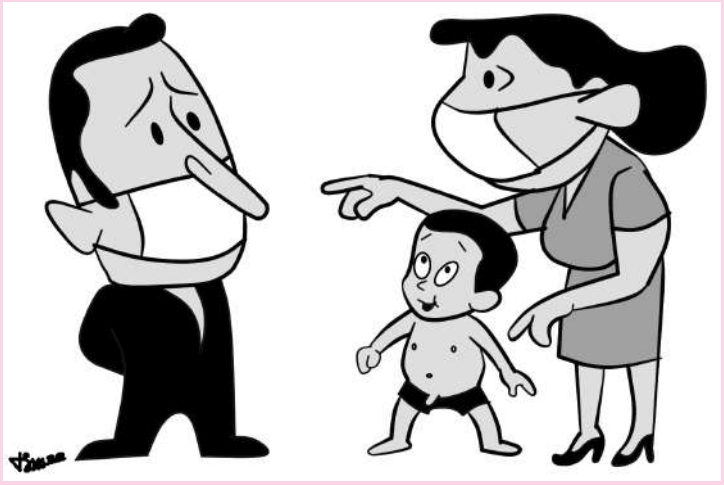

Minh họa Tả Từ

Một nhà khoa học làm thí nghiệm. Ông đặt con cào cào lên cái đĩa rồi hô: Cào cào… nhảy! Cào cào nhảy rõ xa. Ông dùng kéo cắt đứt hai càng sau của cào cào rồi hô: Cào cào… nhảy! Hô mỏi mồm, cào cào không động đậy. Nhà khoa học nắn nót ghi một kết luận: Cào cào nghe bằng chân.

Sự thật thì những nhà khoa học hàng đầu thế giới ngày nay có gàn dở như vậy không? Khi đại dịch COVID-19 hạ gục châu Âu với lượng tử vong gấp bội Vũ Hán thì người ta chỉ tranh cãi liên miên về khẩu trang trên truyền hình. Chuyên gia bệnh truyền nhiễm hàng đầu Mỹ là Anthony S. Faucy thì say sưa phân tích "3 lý do khiến người Mỹ không nên đeo khẩu trang". Trung tâm kiểm soát bệnh tật Mỹ (CDC) cũng chống khẩu trang.

Khoa học gàn thì quản lý sai. Khi số ca nhiễm tại Mỹ chạm ngưỡng 100.000, CDC Mỹ đề xuất toàn dân đeo khẩu trang, nhưng vấp phải quá nhiều sự phản đối. Đành phải xuống thang, không bắt buộc đeo khẩu trang mà dừng ở mức "khuyến khích". Tổng thống Trump cho rằng yêu cầu dùng khẩu trang là lời khuyên tốt, nhưng vẫn khẳng định chính ông sẽ không đeo.

Tổng thống Brazil vừa chống khẩu trang, vừa cùng dân đi biểu tình chống giãn cách xã hội. Tới tháng 8, con số ca nhiễm của nước này là 2.700.000, ca tử vong là 94.000 và chính tổng thống cũng dương tính với COVID-19.

Các nhà nghiên cứu y học còn tranh cãi thì các nhà dữ liệu như Jeremy Howard (San Franciso) vào cuộc. Howard thấy tại châu Á, nơi đeo khẩu trang là hiển nhiên và châu Âu, mới áp đặt khẩu trang trong đại dịch, các con số lây nhiễm khựng lại đáng kinh ngạc. Riêng dữ liệu từ Bắc Kinh cho thấy, áp dụng đeo khẩu trang khiến việc lây lan giảm tới 79%.

Howard thuyết phục Quốc hội và Nhà Trắng không nổi, ông đành chuyển thông điệp cho thống đốc các bang. Thống đốc bang Ohio là DeWine ủng hộ ngay. Từ tháng 3, bang này quyết định cấm tụ tập, đóng cửa nhà hàng, trường học và giữ được số ca nhiễm ở mức khá thấp. Phiền nỗi dân Mỹ không có văn hóa đeo khẩu trang nên họ cự tuyệt bằng tuần hành và tố thống đốc đã tước đi "quyền tự do" của con người. DeWine đành rút lại bản hướng dẫn chống dịch có yêu cầu đeo khẩu trang.

Một số người dân Mỹ bỏ khẩu trang khi nghe tin đồn rằng thanh kim loại trên khẩu trang là ăng ten 5G có thể ăn cắp thông tin vừa gây ung thư. Không ít người cho rằng đại dịch chỉ là ảo, do truyền thông thổi phồng. Có những bữa đại tiệc COVID do thanh niên tổ chức nhằm chứng minh đại dịch chỉ là nói xạo. Thậm chí, họ con nghi ngờ tỷ phú Bill Gate tạo ra dịch cúm này để độc quyền vaccine...

Sau hơn nửa năm, các nhà khoa học và quản lý chống khẩu trang không còn giữ nổi sự kiêu ngạo nữa. Các thông tin tốt từ khẩu trang đánh bại họ. Khi Mỹ có 4 triệu ca nhiễm và 150.000 ca tử vong thì Tổng thống Trump đeo khẩu trang và đưa lên twitter câu: "Đeo khẩu trang là yêu nước". Nhiều nước Âu, Mỹ quyết định phạt người không đeo khẩu trang trên dưới 150 USD. Tiếc rằng đã quá lâu, họ từ bỏ thứ vũ khí hiệu quả với chi phí cực thấp này.

Ở xứ ta thì không ai gàn tới mức nhờ khoa học chứng minh điều hiển nhiên. Họ tự làm truyền thông rất sáng tạo cả chính thống và ngoài luồng. Xứ ta nói ít hiểu nhiều. WHO chưa tuyên "đại" dịch thì ta đã chuyển sang trạng thái thời chiến. Các nước khác phải chờ chữ "đại dịch" từ WHO thì mới cuống lên.

Nói làn sóng thứ 2 chỉ là ảo. Hiện nay toàn cầu chỉ có duy nhất 1 con sóng đang không ngừng lớn lên. Việt Nam tạm ổn là nhờ quản lý thông minh. Khi chưa có vaccine thì chưa thể thoát đại dịch. Công ty Vaccine và sinh phẩm số 1 Bộ Y tế vừa báo tin vui rằng lô vaccine đầu tiên của Việt Nam có thể ra đời sau 9 tới 12 tháng nữa, nhưng thời gian sẽ rút ngắn hơn.

Những ca nhiễm cộng đồng mới không làm chúng ta hốt hoảng. Michael J Aumock, một doanh nhân Mỹ kẹt tại nước ta nhận xét rằng: "Ở Việt Nam, chính quyền không cần giải thích cách làm của mình là đúng đắn. Họ cứ làm quyết liệt, dân tin tưởng tuân thủ".

LÊ TÂM

Tổng Biên tập: **Đại tá PHẠM KHẢI**
Phó Tổng biên tập:
Đại tá TRẦN KIM THẮM (Phụ trách nội dung)
Đại tá NGUYỄN THÚY QUỲNH
Đại tá TRẦN THANH PHONG
Thư ký tòa soạn: **Thiếu tá NGUYỄN THIÊM**

TÒA SOẠN: Số 92 Nguyễn Du, quận Hai Bà Trưng, Hà Nội. ĐT: 024.38222157 - Fax: 024.38224756 - Email: cstc.tuan@gmail.com ▲ Trình bày: **LÊ TÂM - QUỲNH THỤC** ▲ Phát hành tại Hà Nội: 92 Nguyễn Du - ĐT: 024.38223725 ▲ **CƠ QUAN ĐẠI DIỆN TẠI TP.HCM:** 373D Nguyễn Trãi, phường Nguyễn Cư Trinh, quận 1 - ĐT: 028.38373602 - 069.36651 - 069.36653 - Fax: 028.38373603 ▲ Giấy phép xuất bản số 1879/GP-BTTTT, ngày 14-11-2011 của Bộ Thông tin và Truyền thông ▲ Phát hành tại TP.HCM: 373D Nguyễn Trãi, phường Nguyễn Cư Trinh, quận 1 - ĐT: 0982789386 ▲ In tại Cty TNHH một thành viên in Báo Hà Nội mới. ▲ *GIÁ:* ***5.500 ĐỒNG***